

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Bombni atentat na cerkev sv. Petra

Rim, 17. julija. tg. Danes ponoči, kmalu po 2 je na Vatikanskem teritoriju eksploziral peklenjski stroj, ki pa je povzročil le malo stvarne škode. Kljub temu pa je utis, ki ga je napravil ta atentat na vso javnost, velikanski. Bomba je bila postavljena v notranjosti takozvanega Leonovega zidu, ki loči vatikansko ozemlje od zelo obljude-nega dela Rima. Na tem zidu so ravno v zadnjih dneh izvršili velike reparature, ker je bil zid že poškodovan, kajti že stoletja ga ni nihče popravljaj. Obstoja je boja-zen, da bi lahko nepoklicani ljudje prišli po tem zidu v Vatikan. Zid je noč in dan stra-žila močna patrolja karabinerjev, dočim je na notranji strani zidu, torej na terasah, s katerimi se končajo vatikanski vrtovi, stra-žilo papeževo orožništvo. Ne ve se še, ali je atentator nesel bombo čez zid, ali jo je položil na mesto eden od množičnih obiskovalcev Vatikana. Po dogodku so takoj obvestili papeža, ki je takoj še v isti noči dal navodila za pričetek natančne preiska-ve. Obvestili so takoj tudi italijanske obla-sti, ki so od svoje strani tudi pričele z energično preiskavo zunaj vatikanskega te-ritorija.

Rim, 17. jul. tg. O bombnem atentatu v Vatikanu doznavamo še sledeče podrobnos-ti, ki dokazujejo, da je bila preprečena velikanska katastrofa samo po slučaju. Bomba je položil neznanec v zadnji del Petrove katedrale, v tamošnje spovednico. Pri običajnem pregledu cerkve ob 7 zve-čer jo je našel papežev orožnik, ter jo je na ukaz vatikanske oblasti nesel preko noči v vatikanske vrtove, kjer naj bi se vršila prihodnji dan preiskava. Toda ura peklen-skega stroja je ta čas tekla naprej ter po-vzročila ob 1.45 eksplozijo. Radi ogromnega zračnega pritiska se je pobila cela vrsta šip na vatikanskih oknih, posebno na oknih sli-karske zbirke; iz tega se lahko vidi, kako velikansko nesrečo bi bil povzročil peklen-ski stroj, če bi bil eksploziral na položenem mestu. Strokovnjaki menijo, da bi bil v tem slučaju najmanj poškodovan velik del ka-tedrale sv. Petra, ako se ne bi bila zgodila še večja katastrofa. Bomba je bila zavita v časopisni papir in je ležala v spovednici za italijanske vernike v desni ladiji, neposred-no pod kupolo ter v najbližji sosesčini spo-menika Benedikta XV. Oblasti so danes po natančni preiskavi zaprle dohode v kate-dralo do večera in dovolile vhod samo proti dovoljenju oblasti.

Atentat je povzročil v Rimu razumljivo velikansko vznemirjenje in ogorčenje. Fa-šisti pravijo, da je ta atentat, kakor še ne-pozabljena bombna afeta na rimskem kolo-dvoru, demonstracija mednarodnega anti-fašizma. Vsi krogi so si na jasnem, kake posledice bi lahko izvirale, ako bi se bil atentat posrečil popolnoma, v sedanjem tre-nutku napetosti med državo in cerkvijo, ker bi se bil atentat gotovo pripisoval fa-šistom. Tako, kakor rečeno, trdijo fašistični krogi; seveda so to le domneve, katerih isti-nitost ali neistinitost bo mogla potrditi šele preiskava.

Znak bližajočega se pomirjenja?

Rim, 17. jul. AA. »Osservatore Romano« je ob-javil članek, kjer ostro napada italijanske oblasti, ker so dovoile objave napadov na papeža. Včeraj so italijanske oblasti zaplenile vse izvide listov, ki so napadali papeža in aretirale štiri pisce. Po kon-kordatu bodo aretirani kaznovani, kakor če bi raz-žalili italijanskega kralja. Poročajo, da pisci proti-papeških člankov niso fašisti. Akcija italijanske vlade je napravila na vatikanske kroge dober vtis.

Dunajska vremenska napoved: Na vzhodu in ju-gu pretežno jasno, v Severnih Alpah oblačno, najbrže padavine. Zmerno toplo.

Zagrebska vremenska napoved: Stalno, zmer-no toplo z malimi oblaki.

Francija in Nemčija za eno mizo Prizadevanja Anglije so imela uspeh

London, 17. julija.

Angleška javnost in z njo ves svet sta se globoko oddahnili, ko je iz Berlina prišlo ob-vestilo, da je g. Briand nemškemu poslaniku v Parizu, g. Höschu sporočil, da bi francosko vlado veselilo, če bi državni kanceler prišel v Pariz na posvetovanje o gospodarskem položaju Nemčije. Ker je nemška vlada to povabilo spre-jela, tako da bodo gg. Briand, Laval, dr. Brü-ning in dr. Curtius in morebiti še kdo že v so-boto sedli za skupno mizo, da imenovani pro-blem rešijo, zato so tu trdno prepričani, da Francija ne stavlja Nemčiji nobenih takih po-gojev, ki bi jih le-ta ne mogla sprejeti.

S tem bi bil položaj bistveno olajšan, tako da je upanje, da se bo nemška in z njo svetovna gospodarska in politična kriza kma-lu premagala, zelo upravičeno.

Ni važno, kako je po tolikem oklevanju ta-ko na francoski kakor na nemški strani prišlo do tako velikega preokreta. Angleški politiki, katere je zelo začel skrbeti padec šterlinga, si lastijo glavno zaslugo za to, ker je Macdonald, baje čisto nepričakovano za Francijo, sklical za ponedeljek v London konferenco zunanjih mi-nistrov sedmih držav (Anglije, Francije, Nem-čije, Italije, Belgije, Japana in Amerike). Fran-cija — tako menijo Angleži — ni hotela, da bi Anglija imela prvenstvo v reševanju sedanjega položaja, izolirajoč Francijo, pa je zato rajši povabila Nemčijo, da se sami sporazumeta in prideta v London z veseljem oznanilom: Vpra-sanje je že rešeno! Tako bi Anglija tudi ne pri-šla v položaj, da v Londonu načne kočljivo vpra-šanje revizije Youngovega reparacijskega načrta, o čemer Francija neče ničesar slišati, boječ se, da ne bi se velesile zedinile na popolno črtanje reparacij.

Naj bo zadeva taka ali drugačna, tu se v glavnem vesele, da se bodo nemški in fran-coski državniki jutri znašli za eno mizo.

Največji optimisti kar nič ne dvomijo o tem, da se bo iz tega izcimilo trajno francosko-nemško prijateljsko in politično sodelovanje, o čemer seveda mnogi dvomijo. Boljše je, če se

ne odajamo prevelikim upom, ampak se zado-vo-ljimo s tem, če se Nemčija in Francija sporazu-meta glede najnujnejših garancij, ki naj bi jih Nemčija dala za velično mednarodno posojilo. Preveč — poudarjajo v Londonu — Francozi ne bodo smeli zahtevati, ker bi sicer padla vla-da g. Brüninga, moža, ki ima še največ zaupanja v Evropi, in bi prišla potem v Nemčiji brez dvoma na krmilo vlada šovinistov, ki kričijo po fašistovski diktaturi, kar bi v resnici pomenilo nevarnost za svetovni mir. Na drugi strani pa bo tudi g. Brüning moral Franciji koncedirati to, kar ne zahteva samo Francija, ampak ves svet, da se bo namreč mednarodno posojilo pa-mešno uporabilo in da se zlasti ne bo podpirala politika oboroževanja, unije z Avstrijo in re-vizije versailleske pogodbe.

»Nemčiji se torej nujna prilika,« tako piše ugleden londonski list, »da se reši katastrofe, da namreč zboljša svoje odnose s Francijo in tako razjasni kritično atmosfero po vsej Evropi. Nemški ministri bodo pozvani, da dajo razen finančnih garancij tudi politične, toda nobenih takih, ki bi Nemčijo poniže-vale.«

Seja francoske vlade

Pariz, 17. julija.

Sklep francoskega ministrskega sveta od 16. t. m., ki se je sklical po povabilu nemških ministrov v Pariz, se glasi, da je ministrski svet proučil načrt, kako naj se po iniciativi Francije pomaga Nemčiji in vpostavi v Evropi kredit in zaupanje. Obenem je ministrski svet proučil garancije in sredstva za politično pomirjenje Evrope, ki bodo morala spre-mijati imenovano gospodarsko iniciativo Francije.

Newyork, 17. julija.

Kakor pravijo privatne informacije iz Pa-riza newyorškim bankam, je francoski ministr-ski svet proučeval možnost mednarodne-ga posojila Nemčiji v znesku 500 milijonov dolarjev, ki naj bi bili za-garantirani po carinskih dohodkih Nemčije.

Gentlemanski pogoji

Francija ne zahteva ničesar kot gentlemansko obvezo miroljubnosti in lojalnosti ter političnega premirja

Pariz, 17. jul. tg. Sporočilo, da prideta v Pariz državni kanceler Brüning in zunanji mi-nister Curtius, je izzvalo v francoski prestolici odkritosrčno radost. Kakor da ne bi bilo nikdar kake napetosti med Nemčijo in Francijo, danes vsi pariški listi pristržno pozdravljajo prihod nemških državnikov.

Prvič v zgodovini, piše »Petit Parisien«, pride nemški državni kanceler v Pariz. Akoravno se zgo-di to v trenutku, ko je Nemčija pred ban-krotom, ga bo francoski narod vendar sprejel z velikim spoštovanjem. Od leta 1918 ni Pariz do-živel tako važnega ministrskega sestanka, kakor sedaj; tako piše »Journale«. Sedaj gre za konfe-rencu, ki ima popolnoma drug značaj in veliko prijaznejše lice, kakor tedaj.

V zgodovini povojne dobe se pričinja nova era, tako upa Sauerwein v »Matinu«. Prvič po-stane Locarno od simbola resnična realnost, ta-ko piše radikalna »Republique«.

Nemška ministra bosta takoj po prihodu v Pariz imela najprej razgovor s francosko vlado samo. Šele potem se bo pričela splošna konfe-rencu. Kot podlaga za pogajanja v Parizu, je francoska vlada izdelala obširen sanacijski na-črt, ki izgleda po enoglasnih poročilih pariškega tiska sledeče:

1. Francoska banka, angleška banka in Fe-deral reserve Banc odprejo kratkoročen kredit 500 milj. dolarjev, ki naj se rabi za kritje ban-kovcev.

2. Za izplačevanje tega kredita se bo kakor hitro mogoče dvignilo mednarodno posojilo po tipu Davesovega in Yungovega posojila v isti višini. Na tem posojilu bodo v tretjinah udele-žene 1. Francija, 2. Amerika in 3. Anglija, Bel-gija, Italija in Švica. Posojilo se mora amortizi-rati v 10 letih, ter se zagigura z nemškimi cari-nami.

3. Uporabo posojila bo kontrolirala posebna komisija, ki jo bo imenovala po določilih Yun-govega načrta Mednarodna reparacijska banka. Ta komisija bo imela tudi nadzorovalno pravico nad vsemi posojili, ki bi jih dvignila Nemčija v inozemstvu.

4. Nemčija se zaveže, da bo po preteku Hooverjevega moratorijskega leta zopet pričela plačevati Yungove obveze.

5. Nemčija se obveže racionalno izrabiti po-sojilo ter predložiti v bodoče proračun države, dežel in velikih komun gospodarski komisiji Društva narodov.

6. Kot protiuslugo za pomožno akcijo sklene Nemčija s Francijo in z drugimi državami, ki

dajejo posojilo, nekako politično premirje za 10 let, to se pravi, da se obveže — seveda pod zagotovilom reciprocitete — da nikakor ne bo zviševala izdatkov za oboroževanje ter v svoji zunanji politiki ne bo načelnjala problemov, ki bi ogrozili evropski mir. To premerje seveda zahteva v prvi vrsti resno zblizanje med Nem-čijo in Francijo.

Odpoved Nemčije na carinsko pogodbo z Avstrijo se, kakor francoski tisk izrecno po-udarja, ne zahteva.

Ta francoski načrt v svojem zadnjem poli-tičnem delu ne predstavlja nikakor ultimatum. Patriotična »Ordre« hoče celo vedeti, da se v političnem delu ne zahteva niti pismena obveza Nemčije, temveč se hoče Francija zadovoljiti z žentlemenskim agumentom. Načrt odobravajo vsi listi, razven »Action Française«, ki obtožuje Lavala veleizdaje. Ostali tisk pa odobrava fran-coski načrt za sodelovanje med Nemčijo in Fran-cijo. Smatra se kot velika diplomatska zmaga Lavala, da se mu je posrečilo brez posredovanja Hendersona povabiti v Pariz nemškega kan-celerja Brüninga.

Vendar pa poroča socialistični »Populaire«, da sta na zadnji seji ministrskega sveta včeraj nastopila proti Lavalu ministra Tardieu in Ma-ginot. Ko jim je pa Laval dokazal, da je ta sanacijski načrt edina možnost za uresničenje Locarna, sta se udala.

„Pustite Brüninga, da vodi!“

Berlin, 17. julija.

Glasilo nemške liberalne demokracije »Frank-furter Zeitung« objavlja članek, v katerem pozivlja nemško ljudstvo, da brezpogojno zaupa državnemu kanclerju dr. Brüningu, ker v Nemčiji ni moža, ki bi v sedanjem trenutku mogel izvoziti nemški državni brod iz sedanjega položaja, razen Brüninga. On ima pravico, da mu v teh težkih urah ves narod zaupa. Govorčenje o nekaki koncentraciji vseh strank pod vodstvom kakšnega Hitlerja ali Hugenberg, ki hočeta na vsak način igrati dikta-torja, je nevarna prismodarija. Vsak ve, kam bi to peljalo: namreč v popoln kaos v Nemčiji in v za-netitev splošnega požara v Evropi. Nemški nacio-nalci so eksponenti tiste nemške veleindustrije, ki je po svoji egoistični kapitalistični politiki najbolj zakrivila sedanjí položaj.

Newyork, 17. jul. tg. V nadaljnjem poteku po-gajanj velikih bank s Federal Reserve Bank je Mor-ganova banka sprejela pogoje za sodelovanje pri eventualnem posojilu Nemčiji.

Nemško časopisje odklanja francoske pogoje!

Berlin, 17. jul. AA. Pogoji, ki jih bo po časo-pisnih poročilih iz Pariza stavila francoska vlada Nemčiji za finančno pomoč, so naleteli na oster odpor večjega dela nemškega časopisja. Celo glavno glasilo centra »Germania« poudarja, da so fran-coski pogoji preostri in nesprejemljivi. List nado-ljuje, da bi take pogoje sprejela edino država, ki bi bila pripravljena odpovedati se svoji politični in gospodarski neodvisnosti.

Demokratsko časopisje pa meni, da so fran-coski pogoji maksimum, kar zahteva francoska vlada in da se bo dalo o njih govoriti. Drugi listi pa menijo, da je čudno, da Francija zahteva take stvari od Nemčije, ko pozdravlja prihod nemških ministrov v Pariz. List končuje, da se ne sme po-zabiti, da ima tudi Nemčija svoje predloge in opombe k pariški in londonski konferenci.

Cisto nespravljiv je seveda ton nacionalistič-nega časopisja. Ti listi pišejo, da je Francija v zadnjih letih redno pred pričetkom kake medna-rodne konference prišla na dan s svojimi zahtevami s ciljem, da okrepi svoj položaj že v naprej. Nemški desničarji smatrajo francosko zahtevo, da naj Nem-čija obljubi, da bo 10 let mirovala s svojimi zahte-vami po reviziji, za nesprejemljivo. Kaka obveza bi nemško zunanjo politiko obsodila k popolni pa-sivnosti. Zahteva, ki jih stavi Francija, so veliko prevelike za posojilo 500 milijonov dolarjev, ki bi ga dobila Nemčija. Ako bi morala Nemčija vračati ta kredit v desetih letih, bi morala plačevati vsako leto približno 200 milijonov. Ta renta ni tako ve-lika, da bi se Nemčiji izplačalo spraviti sebe v po-polno odvisnost od Francije in inozemstva. Poudarja se pa, da Nemčija ta kredit vsekakor nujno potre-buje, ter se pričakuje, da bo pariška konferenca našla način, da pride Nemčija do tako nujnega kre-dita. Težkoče za dobavo kredita so vzrok, da sma-trajo nekateri pariški sestaneke za važnejše, kakor je londonska konferenca.

Težak položaj Hudi izgredi

Dortmund, 17. jul. tg. Snoči okoli 11 je prišlo tukaj ponovno do teških izgredov. Po ulicah so se zbrale velike množice demonstrantov, ki so iz cest-nih kamnov napravile barikade. Tramvaj se je mo-ral ustaviti. Vsa policija je bila na nogah. Policija je morala sistematično zavzeti oni del mesta, kjer so bili demonstranti zbrani. Po vesteh očividcev je padlo v boju več kot sto strelcov. Vendar pa, kakor se je moglo do sedaj ugotoviti, ni bil nihče ubit.

Leipzig, 17. jul. tg. Tovarna vagonov Werdau, ki spada h koncernu Danat banke, je odpovedala vsem delavcem in uradnikom kakor tudi vodstvu službo zaradi eventualne ustavitve obrata.

Berlin, 17. jun. tg. Radi velikih naporov se je včerajšnja izplačitev medz po vseh mestih popolno-ma posrečila. Kolikor je bilo še raznih težkoč teh-nične narave, so bile danes odstranjene. Ceni se, da je bila izplačana vsota 500 do 600 milj. mark. Radi tega pa ni bilo mogoče hranilnicam zadostiti zahtevam vlagateljev v popolni meri.

Berlin, 17. jul. AA. Po poročilu nemške držav-ne banke se je v drugem tednu julija kritje bankov-cev v zlatu in v tuji valjavi zmanjšalo na 35,8%. Zaloga zlata in tuje valute je padla za 302 milijona mark in znaša zdaj 1490 milijonov mark. Obtok bankovcev se je zvišal za 57 milijonov mark.

Amerika hoče načeti ves evropski problem

Newyork, 17. jul. tg. Dejstvo, da bosta na londonski konferenci zastopala Ameriko kar dva državnik, je izzvalo v tukajšnjih političnih krogih veliko senzacijo. Smatra se, da je ta korak proti tra-diciji evropske politike Amerike. Politični in go-spodarski krogi v Ameriki hočejo, da bi se na lon-donski konferenci dosegla formulacija gospodarske-ga sanacijskega načrta za Nemčijo na podlagi dol-goročnih posojil. Dalje naj se doseže sprava med Nemčijo in Francijo.

V vladnih krogih poudarjajo, da ameriška de-legata nista dobila za londonsko konferenco po-sebnih pooblastil. Vendar pripisuje Hoover konfe-renci veliko važnost, ker bo omogočala izmenjavo mnenj ne samo v gospodarskih vprašanjih, ampak tudi v drugih perečih problemih. Stimson bo namreč brezdvomno spravil na dnevni red vprašanje raz-orožitve in se ne bo bal diskutirati tudi o proble-mu dolgov in reparacijskih dajatev.

Berlin, 17. jul. AA. Listi poročajo iz Zeneve, da so tamošnji mednarodni krogi zvedeli, da sta Henderson in Stimson razpravljala v Parizu o no-vem razorožitvenem načrtu. Po tem načrtu naj bi Nemčija, Italija, Francija in Anglija za določeno dobo prekinile svoje pomorske gradnje.

Naše devizne odredbe

Belgrad, 17. jul. Z. Devizni valutni predpisi, ki jih je poslala centralna industrijska korporacija svojih krajevnim članom, so končno objavljeni, in sicer: 1. Za vsa posojila v inozemstvu, za kredite v inozemstvu in za pošiljke denarja v inozemstvo se mora imeti predhodno odobrenje Narodne banke; 2. za nabavo deviz za potovanje v inozemstvo, za plačevanja v inozemstvu, kakor honorarji itd. ne velja gornji predpis, če imajo banke pooblastilo za to.

Pot v Pariz

Tudi Hooverjeva pobuda je pokazala, da je rešitev Evrope v sporazumu med Francijo in Nemčijo. Preko Washingtona, ki sicer skozi svoje zlate zobe lahko izdaja Evropi rezka povelja, je šel nemški klic na pomoč, toda svet bi ga bil preslišal, da se mu ni odzvala Francija in pristala na Hooverjev predlog po pogajanjih, ki so se vodila v Parizu. Samo obotavljanje Francije, ki ni hotela takoj sprejeti ameriškega predloga, je stalo Nemčijo poldrugo milijardo mark, ki so jih odnesli iz Nemčije inozemski kapitalisti iz strahu pred njeno bodočnostjo. Tudi ameriške banke, ki so sicer bile vedno pripravljene odpreti svoje blagajne Nemčiji, so se nemudoma skujale, češ, da ne morejo dati denarja, dokler se Nemčija ne sporazume s Francijo. Ker ni nemške grožnje s samopomočjo nihče v inozemstvu smatral za resno in se je Henderson na poti v Berlin sumljivo dolgo zadržal v Parizu, je ostala nemškimi državniki na izbero samo pot v Pariz ali polom.

Brez sporazuma med Francijo in Nemčijo ni mogoče zagotoviti Evropski miru, ki ga tako nujno potrebuje, da zaceli svoje telesne in duševne rane. Pri reševanju mednarodnih problemov v še tako zakonitem delu Evrope in tudi vprašanju svetovnega značaja, vselej zadenemo na mrtvo točko, na napestost med Francijo in Nemčijo. Kljub obstoju društva narodov se je v povojni Evropi razbohotil sistem meddržavnih zvez, ki se naslanjajo na dva bloka; ta sta zgrajena na podlagi gesla »za ali proti obraniti mirnih pogodb«, za Francijo ali za Nemčijo. Mussolini je zgradil drugega, da si pridobi Nemčijo. Sporazum na brodnici konferenci je preprečila večna napetost med Francijo in Nemčijo, saj ni mogla Francija pristati na pariteto z Italijo, ako Mussolini tako rad grozi s svojo zvezo z Nemčijo.

Na zblizanju francoskega in nemškega naroda je torej interesirana vsa Evropa, lahko rečemo, ves svet. Razvoj zadnjih dogodkov v Nemčiji, kjer destruktivni elementi leve in desne prežijo na plen, je v svari vsem državnikom, kam bi lahko dovedel končni razdor med Nemčijo in Francijo. Priznajmo, da je gospodarstvo vsakega naroda v dobi železnice, brzjojava in radija navezano na gospodarstvo drugega in da bi torej ne mogli mirno gledati gospodarske propasti kateregakoli naroda. To neglede na človeško vzajemnost, ki nam jo nalagajo božji zakoni. In kdo more jamčiti, da bi zaježil anarhijo, pa naj v njej vlada desnica ali leвица, v mejah nemške države? Na jugu čaka fašistični Rim, na vzhodu Moskva in oba oznanjata trpečim masam univerzalizem svojih nauk.

Briand je nekoč dejal Stresemannu: »Nihče ne želi, kakor da bi pustil v zgodovini ime človeka, ki je s francoske strani dovršil zblizanje med obema državama.« Briand je ostal zvest svojemu geslu, ki bi ga bilo nedavno, ko so Nemci nerodno udarili v svet s strašilom o Anshlussu, skoraj stalo glavo, in hodi vztrajno po tej poti neglede na svoje nasprotnike na desni. Pri tem ima za seboj večino francoskega naroda; res je, da marsikateri Francoz ugovarja njegovi taktiki — desničarji bi skušali doseči isti smoter s politiko »železne pesti« — toda zblizanja z Nemčijo si želi vsak povprečen Francoz.

Georges Clemenceau je v svoji zadnji knjigi, ki jo je napisal tik pred smrtjo, ostro prijel Brianda zaradi njegove zunanje politike, češ, da Nemcev ne pozna. »Za Briandovo partijo bi bilo treba Nemcev dobre volje.« Upamo, da se Briand ni prevaril. Stresemann je umrl, a zato ni danes v Nemčiji nič manj glasnikov sprave s Francijo. V zadnjem času se zanj odločno zavzemajo glasila katoličanov, demokratov in socialistov. Zahtevajo pa od Francije, da ona kot zmagovalka prva ponudi roko. S povabilom Brünunga in Curtiusa v Pariz je Francija to tudi storila. Ze lokarnske pogodbe niso Nemci podpisali več kot premaganec, temveč kot predstavniki enakopravne in svobodne države. Sedaj jim je Francija drugič ponudila roko. Koliko vode je steklo po Renu od versajskih pogodb! »Zmaga! Kaj so se drznili napraviti iz tebe!«, vzklila v grobu zmagovalca Clemenceau in z njim večina francoskega naroda. »Po manevrih, ki so nam odnesli glavni del potrebnih nam reparacij, kaj bomo rekli, kaj bomo napravili, kadar bo nastopil dan, ko nam bo Nemčija izjavila, da ne more več plačevati vojne odškodnine po Youngovem načrtu in nas povabila, naj to srečno priložnost porabimo in končoveljavno zapečatimo naše prijateljstvo s pogodbo popolnega desinteresa — sicer popolnoma v našo čast? Ne bo nam preostalo drugo, kakor da preskrbimo Nemčiji nove kolonije in da v njeno korist razkosamo Poljsko in vse razdeljive države, da izvem, v katere meje nas bo Nemčija blagovolila zapreti, da umremo.«

V Parizu so vnovič napravili eno tistih velikodušnih gest, ki se jih je tako bal rajni Clemenceau. Zdej je na Nemčiji, da z dejanja pokaže, da so bile njegove napovedi za Francijo in njene prijateljice boljše, za Evropo, prečne, da Nemčija ne misli izpodkopati mirovne pogodbe. Potem je mir Evropi zagotovljen in klic »Mi hočemo vojno, izzvali bomo vojno in zmagali bomo v vojni!«, ki prihaja z nemirnega juga, se nam ne bo treba bati.

Brünung in Curtius odpotovala

Berlin, 17. jul. tg. Državni kanceler dr. Brünung in zunanji minister dr. Curtius sta se odpeljala v Pariz danes zvečer ob 10 z brzovlakom. V Pariz dospeta jutri popoldne ob 2. Ministrski svet, ki se je danes še enkrat sestel na sejo, da za zastopnika direktive za pariške razgovore ter za konferenco v Londonu, jima ni vezal rok, da bosta imela pri konferencah lažji položaj. Pred odhodom v Pariz so se danes sklenili še zadnji notranje politični ukrepi, v prvi vrsti proti begu kapitala iz države.

Parlament se ne skliče

Berlin, 17. julija. AA. Odbor senijorjev nemškega državnega zbora je odklonil resolucijo narodnih socialistov in komunistov za takojšnje sklicanje državnega zbora. Pred glasovanjem je predsednik Löbe prečital pismo državnega kancelarja Brünunga, kjer zahteva kancelar, naj se resolucija zaradi kritičnega položaja v državi odkloni. Odbor je končno sklenil, da bo 23. julija ponovno glasoval o tej resoluciji.

Delavski nemiri v Španiji

Vse republičanske stranke so se združile

Madrid, 17. jul. AA. Stavkujoči so danes v glavnem mestu skušali prerezati telefonski kabel, ki spaja Madrid z inozemstvom. To je edina zveza, ki danes obstoji med Španijo in ostalo Evropo. Dozdaj se je posrečilo ohraniti to zvezo navzlic poskusom sabotaže.

Madrid, 17. jul. AA. V Cartageni je prišlo do neredov in izgrediv brezposelnih delavcev. Deset-tisoč se jih je zbralo pred mestno hišo in čakalo, da se vrne deputacija, ki je šla k mestnemu načelniku predložiti njihove zahteve. Načelnik pa je izjavil, da to vprašanje ne spada v njegovo pristojnost. Ta odgovor je delavce tako razdražil, da so

pobili vso opravo v njegovi pisarni. Razen tega je množica razdeljala tudi mestno posvetovalnico. Skoda je ogromna.

Madrid, 17. jul. Stiri največje republikanske skupine v ustavodajni skupščini so se združile v en sam parlamentarni klub, ki bo štel 130 poslancev, tako da so socialisti, ki imajo 120 poslancev, šele druga najmočnejša skupina skupščine. Združeni republikanci in socialisti bodo tvorili vladno večino, kateri bo stala nasproti močna opozicija. Mogoče pristopi k vladni večini še nekaj poslancev izmed 100, o katerih se sploh ne ve, kam pripadajo. Vseh poslancev konstituante je točno 474.

Fašistična vzgoja je vzgoja k souvažstvu

Rim, 17. julija. »Osservatore Romano« pripominja k znanim sklepom Osrednjega vodstva fašistične stranke, da ne gredo v bistvo okrožnice Pija XI. temveč, da obravnavajo postranska vprašanja. List z zadovoljstvom ugotavlja, da ni moglo vodstvo polemikam v ostalem, to je v bistvu, zavrniti okrožnice. Glede trditve, da je sv. oče s svojo okrožnico poklical na pomoč tujca, meni »Osservatore«, da je bila enciklika naslovljena na škofo vsega sveta, ker je Katoliška akcija, ki obstoji v vseh državah, življenjskega pomena za vso Cerkev. Obdolžitev Vatikana, da je v zvezi s framasovstvom

je za vsako resno osebo vprav absurdna. Neverjetno je, da ni fašizem že prej vedel, da zadeti Cerkev v njenem središču, v njenem poglavarju in vsem, kar ima najdragocenejšega v Rimu in Italiji, kakor tudi na vsem svetu, to je zadeti krščansko vzgojo mladine, pomeni užalostiti in žaliti vse katoličane in dati priliko vsem sovražnikom fašizma, da se veselijo. Ze v svoji okrožnici je sv. Oče poudaril, da je fašistična vzgoja v polnem nasprotju s krščansko, ker sistematično vzgoja k sovražstvu, nepoštovanju in nasilju.

Strašna nesreča na Ogrskem

Budimpešta, 17. jul. Z. Snoči se je zgodila strahovita nesreča na Andia-Földu poleg Budimpešte. Novo zgrajena štirinadstropna stavba se je zrušila in pokopala pod seboj veliko število delavcev. Komisija, ki se je po nesreči sestala, je ugotovila, da se je stavba porušila radi malomarne graditve. Aretirana sta bila stavbenik in poslovodja. Na mesto nesreče so prihiteli ognjegašci in vojniki, ki so začeli odkopavati ponesrečene delavce, katerih število znaša 60. Izpod ruševin so potegnili do polnoči 3 mrtve delavce. Ostali delavci, ki so jih rešili, so bili težko ranjeni, mnogo pa jih leži še pod ruševinami.

Finančna stiska Madjarske

Budimpešta, 17. julija. tg. Madjarski ministrski svet je na snočnji seji, ki je trajala do pozne noči, izdelal načrt o sedemdesetih prehodni dobi k normalnemu bančnemu poslovanju v državi po treh dneh bančnega praznovanja. Vprašanje madjarskega posojila radi težke nemške krize še ni rešeno. Prehodna doba k rednemu bančnemu poslovanju bo trajala do vključno 23. julija. V tej dobi bodo sicer banke poslovale, vendar pa samo pod strogim nadzorom narodne banke. Izplačila bodo omejena, vendar pa bo morala vsaka banka izplačati zahtevane vloge, ako upnik dokaže, da rabi denar za plače, mezde, stanovanjske najemnine in najemnine lokalov, za pokojnine, alimente, davke in slične javne dajatve.

V izredni odredbi je vlada strogo omejila trgovino pengója z inozemstvom. Pengó se bo mogel prodati v inozemstvo le s posredovanjem narodne banke. Prestopki bodo strogo kaznovani z zaporom do dveh mesecev.

Grof Bethlen je izjavil, da je sedanjí finančni položaj na Madjarskem le prehodnega značaja. Odredbe vlade imajo namen, da se finančni položaj v državi zboljša.

Madjarski let po zraku

Budimpešta, 17. jul. AA. Madjarska letalca Endresz in Magyar sta snoči o pol 8 pristala na madjarskem ozemlju. Priletela sta iz Harbour Graca na Novi Fundlandiji. Njun polet se ni popolnoma posrečilo, ker nista prišla do svojega cilja v Budimpešti. Zaradi pomanjkanja bencina sta namreč morala pristati v Szallu 40 km od Budimpešte. Njuno letalo je nosilo napis »Dajte Madjarski pravico«. Se snoči so oba letalca prepeljali s pomožnim letalom v Budimpešto. Na letališču Mathiasfeld ju je pozdravil predsednik madjarske vlade Bethlen. Za polet sta rabila 26 ur, kar je nov rekord.

Arktična ekspedicija

Moskva, 17. jul. AA. V soboto bo ledolomilec Maligin odplul iz pristanišča v Arhangelsku. Na svojem potu v polarno ozemlje se bo srečal z zrakoplovom »Grof Zepelinom«. Polarni raziskovalec prof. Wiese, ki potuje z »Maliginom«, je izjavil, da bo ladja v bližini Francjozelevo zemlje spustila v zrak zrakoplov, ki ga bo mogoče zaradi njegovih žarečih barv in kompliciranega zračnega sistema videti na razdaljo 60 km.

Nemiri v Indiji

Bombaj, 17. jul. AA. Silna agitacija proti po- višanju premoženjskega davka je povzročila večerj v mestu Pudukota v južni Indiji velike nemire. Demonstranti so napadli javne urade, policijske stražnice in zasedli jetnišnico. Izpustili so vse jetnike. Končno so obkolili poslopje predsednika deželne uprave in ga skušali umoriti. Množica je bila več časa popolna gospodarica mesta. Demonstranti so zažgali več hiš. Nemiri so trajali do večera. Končno je prispelo v mesto vojaštvo in je po daljšem boju pregnalo upornike. Pri tem so bile ubite tri osebe.

Državniki na london. konferenci

London, 17. jul. tg. Na londonski konferenci, ki se prične v ponedeljek, bodo zastopane Anglija, Francija, Nemčija, Italija, Amerika, Japonska in Belgija. Anglijo zastopata Snowden in Henderson, Francijo Laval in Briand, Nemčijo Brünung in Curtius, Ameriko Stimson in Mellon, Japonsko baron Matsudaira, londonski poslanik, in Belgijo ministrski predsednik Renkin ter zunanji minister Hymans. Ne ve se še kdo bo zastopal Italijo.

Ehharistični kongresi

Split, 17. julija. Z. Za ehharistični kongres na Visu in v Šibeniku vlada na otokih hvarske dieceze in v vsej severni Dalmaciji velikansko zanimanje. Gotovo vse župnije so sporočile svojo udeležbo. Kot se čuje, se bosta kongresa udeležila tudi dubrovniški škof dr. Carevič in splitski škof dr. Bonefatič. Šibeniški škof dr. Mileta je izdal poseben proglas, po katerem se bo vršil kongres od 25. do 27. t. m.

Sušak, 17. jul. Z. Zanimanje za ehharistični kongres na Trsatu je zelo veliko. Odboru prihajajo vsak dan številna vprašanja. Čim bodo tiskane legitimacije za 50% popust na železnice, bodo legitimacije razposlane. Legitimacije stanejo 6 Din in se bodo na iste izdala brezplačna prenočišča.

Naznačenja v armadi

Belgrad, 16. julija. L. Z. Ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za poveljnika pehote donavske divizijske oblasti brigadni general Pavel Pavlovič, adjutant Nj. Vel. kralja. To mesto bo opravljal poleg svoje redne dolžnosti. Oproščen svoje dolžnosti pa je poveljnik donavske divizijske oblasti in maršal dvora, generalstabi brigadni general Aleksander Dimitrijevič. Postavljen je za vršila dolžnosti poveljnika letališča VII. zrakoplovnega polka zrakoplovni kapitan I. razreda Franc Rus. Oproščen dolžnosti zrakoplovnega kapitana I. razr. je Jože Zupančič.

Vrnitev D. Bauerja

Zagreb, 17. julija. Z. Večera se je vrnil iz Solčave v Sloveniji prevz. nadškof dr. Ante Bauer v spremstvu kanonika dr. Antona Slamiča.

Uradne ure skrajšane

Belgrad, 17. jul. Z. V vseh ministrstvih so se spreminile uradne ure zaradi prevelike vročine. Uradne ure so od pol 8 do pol 12 dopoldne in od 4 do 6 popoldne.

Delniške družbe

Belgrad, 17. julija. AA. Po obvestilu, ki so ga dobile gospodarske organizacije, popravlja posebna komisija strokovnjakov pravosodnega in trgovinskega ministristva odredbe trgovinskega zakona, ki se tičejo delniških družb.

Zakon o delavnicah

Belgrad, 17. julija. AA. Po obvestilu, ki so ga dobile gospodarske organizacije, je trgovinsko ministristvo začelo proučevati zakon o delavnicah. Gospodarske organizacije so zaprosile trgovinsko ministristvo, da bi se tudi one imele udeležiti dela pri sestavljanju tega zakona.

Gospodarški položaj

Belgrad, 17. julija. Z. Vlada je izdala upravnim oblastvom strogo naredbo, da se točno kontrolira in najstrožje kazni vsaka prodaja poljskih pridelkov z njiv. Po tej naredbi bosta kaznovana tako kupec, kakor tudi prodajalec, če se pregrešita proti naredbi.

Belgrad, 17. julija. Z. Za izvoz jabolk in orehov, ki niso v zavojih, veljajo odredbe iz lanskega leta. Isto tako velja žel. tarifa iz preteklega leta, če se blago pošlje do izvoznih central z direktnim voznim listom. To velja za sledeče postaje: St. Ilj, Jesenice, Passau, Salzburg, Buchs, Limbach in St. Margent.

Belgrad, 17. julija. Z. Ponudbe pravičev so zelo velike, medtem ko je povpraševanje zelo majhno. Iz Slovenije je bilo izvoženo manjše število svinj v Francijo, močnejša izvozna kampanja pa se pričakuje za avgust in september. Istotako je izvoz masti in slanine zelo majhen. Do sedaj se je izvozilo nekoliko goveje živine, ovac, razne druge živine in malih prašičkov.

Spomin na viško bitko

Rim, 17. julija. Z. Italijanska ladja »Dorlac« je našla tri milje od otoka Visa sidro, na katerem je bilo pripetih nekoliko razbitih obročkov. Strokovnjaki so ugotovili, da to sidro pripada ladjam, ki so se borile za časa viške pomorske bitke leta 1866. Listi pišejo, da sidro najbrže pripada italijanski vojni ladji »Palestrac« in admiralni ladji »Re d' Italia«, ki ju je potopil junaški avstrijski admiral Tegetthoff.

Slabi časi

Dunaj, 17. julija. AA. Korbiro poroča: Finančni odbor avstrijskega parlamenta je sprejel znane zakonske predloge o Kreditanstaltu in o gledališčih, po katerem se stornirajo vse pogodbe, ki jamčijo višjo plačo kakor mesečnih 800 šilingov, ter naposled zakonski predlog, ki vlado pooblašča, da sme, kadar nima trgovinske pogodbe s kako državo, akleniti z njo trgovinsko konvencijo.

Zadnja poročila

„Bilo srečno!“

Berlin, 17. jul. tg. Odhod nemških ministrov v Pariz s kolodvora na Friedrichstrasse se je vršil popolnoma mirno. Policija je pred kolodvorom koncentrirala veliko število svojih uradnikov. Večstoglavna množica ljudi je bila na kolodvoru, vendar pa se je vzdrževala vsakih manifestacij. Samo ko je vlak odpotoval, so klicali ljudje ministroru srečo na pot in v Parizu.

Angleži optimistični

London, 17. jul. tg. Ves angleški tisk presoja položaj optimistično. O pripravah k povabilu nemških ministrov v Pariz se izvejo sledeče podrobnosti: V sredo ponoči je bil položaj tako slab, da je Macdonald sklenil takoj sklicati konferenco v London. O tej stvari se je telefonično razgovarjal z Lavalom. Laval, ki je bil prvotno proti temu predlogu, je končno pristal, toda s pogojem, da se vrši prej v Parizu sestanek nemških ministrov s francosko vlado. Ob 1 ponoči je nato Laval poklical k sebi nemškega poslanika in povabil nemško vlado v Pariz. Nato so se vršili telefonski razgovori z Berlinom. Brüning je pristal na londonsko konferenco in na sestanek v Parizu pod pogojem, da se pariških razgovorov udeleži tudi Henderson.

London, 17. jul. AA. Ker je upanje na ugo. rešitev nemške krize naraslo, se je položaj na današnji borzi precej izboljšal. Tečaj nemških in angleških parjev se je dvignil. Posebno ugodno je vplivala vest o mednarodni konferenci v Londonu in o napredku informativnih razgovorov v Parizu.

Nemška marka

Praga, 17. jul. tg. Današnja devizna borza je prvič po enem tednu zopet notirala nemško marko, in sicer je notirala marka 775, dočim je zadnjo soboto notirala 800.

Potres

London, 17. jul. tg. Kakor poročajo iz Equadorja, je velik potres uničil mesto Latacunga s 15 tisoč prebivalci. Potres je zahteval mnogo žrtev. Preivalci so zbežali iz mesta.

300 hiš zgorelo

Praga, 17. julija. AA. ČTK poroča: V vaši Vazeti, nedaleč Poprada v Slovaški, je zgorelo danes 300 hiš, med njimi šola in cerkev. Močan veter je povzročil to veliko katastrofo. K sreči se ne poročajo o človeških žrtvah. Odposlana je vojska, da pomaga prebivalstvu.

Šahovski turnir

Praga, 17. julija. tg. Danes so se odigrale višje partije iz 4., 6., 7. in 8. kola s sledečimi rezultati: 4. kolo: Češkoslovaška-Amerika pol: 3 in pol, Italija-Danska 2 in pol: 1 in pol, 6. kolo: Anglija-Ceškoslovaška 2 in pol: 1 in pol, Avstrija-Amerika 2 in pol: 1 in pol, Švedska-Litva 3: 1, Francija-Norveška 3: 1, Madjarska-Italija 2 in pol: 1 in pol, Latvija-Holandija 3: 1, Nemčija-Danska 4: 0, Romunija-Spanija 3: 1. 7. kolo: Češkoslovaška-Italija 2 in pol: 1 in pol, Švica-Danska 2 in pol: 1 in pol, Nemčija-Latvija 2 in pol: 1 in pol, Holandska-Madjarska 2: 1 (1), Francija-Anglija 2 in pol: 1 in pol, Jugoslavija-Litva 2 in pol: 1 in pol, 8. kolo: Jugoslavija-Amerika 2 in pol: 1 in pol; dr. Astaloš je premagal Marshalla; Švedska-Norveška 3: 1, Avstrija-Anglija 2 in pol: 1 in pol, Italija-Francija 2: 1 (1).

V 9. kolu so se dosegli sledeči rezultati: Avstrija-Italija 3 in pol: pol, Jugoslavija-Norveška 2: 0 (2), Švedska-Anglija 1 in pol: 1 in pol (1), Danska-Romunija 2: 1 (1), Amerika-Litva 2: 1 (1), Latvija-Spanija 3: 0 (1), Madjarska-Svica 2 in pol: pol (1), Nemčija-Ceškoslovaška 2 in pol: 1 in pol, Francija-Holandija 2: 2.

Pred poroko princeze Ileana

Bukarešt, 17. julija. Z. V Sinaji se vrše velike priprave za poroko princeze Ileana in Antona Habsburškega. Nevesta je dobila mnogo daril od svoje sestre, jugoslovanske kraljice Marije, med drugim garnituro lepega pohištva, od Friderika Hohenzollerna, starejšega brata pokojnega kralja Ferdinanda, je dobila dvorec, ki se nahaja v Aachenbergu. Njen zaročnik je podaril nevesti dragocen prstan in polno drugega nakita.

Zblizanje v Romuniji?

Bukarešt, 16. jul. Z. Listi pišejo, da je dose-danji trgovinski minister Manoilescu imenovan za guvernerja narodne banke. Manoilescu je poslan-jen na zahtevo narodne kmečke stranke tudi na nepolitičen položaj. Dr. Aleksander Vajda-Vojvod je ob priliki svoje avdijske pri kralju zahteval, da se Manoilescu umakne iz političnega življenja, ker onemogoča normalno politično življenje v Romuniji. Trdi se, da bo prišlo do zblizanja med vlado in narodno kmečko stranko. Z druge strani pa se širijo govorice, da narodna kmečka stranka ni zadovoljna s to spremembo v vladi in zahteva, da se sklene enotna erdeljska fronta.

Da Vam bo

POTOVANJE

s parobrodom, autom, vlakom i. t. d.

PRIJETNO

vzemite seboj na pot 1 steklenico

ALGA

»ALGA« Vas obvaruje vsake slabosti!

»ALGA« dobiva se povsod 1 steklenica Din 16.—.

VELIKA TUJSKO-PROMETNA RAZSTAVA V LJUBLJANI

Ljubljana, 17. julija.

Poročali smo že ponovno, da se bo vršila v prvih dneh septembra v Ljubljani cela vrsta prireditve. Največja prireditev bo tujsko-prometna razstava v zvezi z razstavo kmetijskih proizvodov. Razstava bo zavzemala vse razstavne prostore ljubljanskega velesejma in ima namen, da vrši propagando za pridobitev tujcev v Dravski banovini in da zbere material, ki bo služil za podobne bodoče razstave v inozemstvu. Razstava bo nazorno pokazala hotelski, zlasti pa gostilničarski obrat in bo podala sliko našega tujkega prometa in hotelske industrije. Razstava bo obsegala več oddelkov, kakor propagandni oddelki, higijeno gostilničarskih obratov, domačo umetnostno obrt, folklorično razstavo, tiskarski in litografski oddelki, reklamne tiskovine in lepake, razstavo narodnih noš, historično razstavo in literaturo. V posebnem paviljonu pa bo razstava slovenskih mest in umetniška razstava pokrajinskih slik. O razstavi mesta Ljubljane poročamo na drugem mestu.

Ravnatelj velesejma dr. Milan Dular je že izdelal načrt za to razstavo. Posebne paviljone bodo imele: pohištvena razstava in razstava preprog; kmetijski stroji in orodje; kmetijski proizvodi, zlasti vino v sodih in buteljkah, brezalkoholne pijače, mlekarstvo, sadje, sočivje in med. V naslednjem paviljonu bodo razstavljeni industrijski izdelki, ki pridejo v poštev pri tujkem prometu. Na tujsko-prometni propagandni razstavi pa bodo razstavili: oanski tujsko-prometni svet, dalje fotografije, domača umetnostna obrt, razstavljene bodo narodne noše, tiskarski in litografski izdelki, literatura, historična kmečka gostilna in razni strokovni tečaji.

Razstavo »Higijene gostilničarske in hotelske stroke« bo organiziral direktor Higijenskega zavoda dr. Iva Pirč. Ves veliki paviljon K bo rezerviran za razstavo slovenskih mest. Paviljon M pa za umetniško razstavo pokrajinskih slik. Dalje bodo na razstavi še razne druge zanimivosti, kakor »vzorna gostilna«, »vzorna kuhinja«, točilnica, pivnica, posebna soba, kopalnica, tujska soba, mala dvorana, kavarniška soba itd.

V propagandnem delu tujsko-prometne razsta-

ve bodo imele letoviške občine (Bled, Bohinj, Celje, Cerknica, Dobrna, Jezersko, Kamnik, Kočevje, Kostanjevica, Kranj, Kranjska gora, Laško, Ljubljana, Maribor, Novo mesto, Pohorje, Rogaska Slatina, Škofja Loka, Višnja gora in dr.) vsaka svoj razstavni prostor. Te občine bodo nazorno pokazale promet tujcev s statističnimi slikami, umetniške slike in fotografije prirodnih krasot, reliefe, klimatične razmere, cene za sobe in kompletno penzijo, zabavišča, prireditve in prospekte. Posebna pažnja bo posvečena načelu, da je treba predvsem živ material v modelih in kolikor mogoče malo slik, ki ubijajo razstavo, ki jo delajo enolično in nezanimivo.

Akcijiski odbor za zvezo s Sušakom bo razstavil najbrže relief z železniško traso. Avtomobilski klub bo razstavil v posebnem oddelku relief banovine z označbo cest, s stanjem cest, mednarodne cestne označbe, organizacijo avtokluba, fotografije in slike sportnih prireditve, trofeje in dekorativni material. Nazorno bo pokazan tudi avtobusni promet v Dravski banovini. Sportni klub »Ilirija« bo razstavil modele kopališča, prostorov za tenis in drsališča.

Jadranska plovdba in druge paroplovne družbe bodo razstavile modele parnikov, njih notranjo opremo, modele pristanišč, reliefe naše primorske in dalmatinske obale, slike itd.

Razstave se bo udeležila tudi Jugoslovanska sportna zveza, ki bo zlasti razstavila reliefe smučarskega terena in modele skakalnic. SPD in »Skala« bosta razstavila reliefe planin, modele in lege koč, markacije potov, trofeje, sportno opremo.

Velik bo tudi razstavni material »Zveze za tujski promet« v Ljubljani in »Tujsko prometnega sveta« v Mariboru.

Uprava državnih železnic v Ljubljani in uprava pošte in telegrafa pa bosta najbrže pokazali z velikimi reliefi železniške zveze, telefonske in telegrafske zveze v Dravski banovini. S primernimi svetlobnimi efekti bodo ti modeli pršli še posebej do veljave.

Velik in zanimiv bo tudi material ljubljanskega velesejma, ki bo podal nazoren pregled svojega enajstletnega dela.

Majdica že zna to.

Mala Majdica gre posebno rada sama nakupovati. Nedavno ji je hotel dati trgovec mesto Schichtovega Radiona nekaj bajne »prav tako dobrega«. Ali Majdica s tem ni zadovoljna, ker se ona že spozna v tej stvari. »Jaz in moja mamica jemljeva samo Schichtov Radion; nekaj boljšega sploh ne morebiti«, odvrne ona trgovcu in vse žene v trgovini ji smehljajoč pritrdijo.

SCHICHTOV RADION PERE SAM IN VARUJE PERILO ZAJAMČENO BREZ KLORA

Zgodba o naših beračih

V socialnem oziru so kraji ob velikih cestah najbolj zanimivi. Vzemimo za zgled Šmarje pod Ljubljano! Ker leži vas ob drž. cesti, zato dirja skozi nješteto avtomobilov ter smo prahu že kar navajeni. Pa še nekaj drugega! Mislim, da ne pretiravam, če trdim, da nas dnevno nadleguje do 50 beračev, potepuhov, cigánov, delomrčnežev, opičarjev in tudi usmiljenja vrednih članov človeške družbe. In kako so nekateri drznili! Ne prosijo, ampak zahtevajo kakor taki, ki imajo oblast! Vsakdo pa misli, da je prvi in da pred njim še ni nobeden prošil in tisti dan tudi ne bo. Vsakdo mu seveda kaj da, če več ne, vsaj 25 par, ker se sicer boji, da mu iz maščevanja ne zažge. Obero pa vse hiše: gostilne, trgovine, poljedelce in pa predvsem župnišča. Res je, da se pričakuje, da bo v župnišču doma milosrčnost, toda kar se od župnišča pričakuje danes, presega dolžnost usmiljenja. Ali naj je župnišče javna ubožna kuhinja? To danes večkrat je, ker pritisk brezposelnih in tudi izgubljenih eksistenc je velik. Ali je mar župnikova in kaplanova plača tako sijajna? Če pa ima župnik posestvo, ga mora obdelovati s tujimi ljudmi in pregovor pravi: kar drugi storijo, tudi drugi pojedo. Poleg tega, je treba plačevati davke.

Pa človek se vsemu privadi, toda če starši pošljejo, oziroma pustijo otroka samega, da gre po svetu beračit, to je pa čez vse žalostno. Včeraj v mraku pride prav prijazen deček, 9 let

star, po Šmarju beračit. Pove, da je iz Sodražice, očeta menda ni doma, mati pa je rekla: »Nimam vam kaj dati jesti, če hočete jesti, pojdite prosit!« In fant je šel tako mlad, dober in nepokvarjen po svetu beračit in je navajal kot vzrok tudi to, da je po Sodražici pobila toča. V neki gostilni so se dečka usmili, mu dali večerje — fant je bil silno lačen — ga prenočili, jutraj so mu dali zajutrek in ga lepo opomnili, naj ne gre naprej, ampak naj se vrne domov. Kaj neki misli mati, ki pusti, da gre 9-letni sin po svetu prosit? Saj mora vedeti, da je to pot do beračenja tudi v starosti. Kaj zaslužijo taki starši? Naj sodi javnost!

Oblast pa spričo tega prosimo in nujno prosimo, naj uzakoni in dosledno izvede sledeče načelo: vsaka občina naj svoje reveže sama hrani in naj jih ne pusti prosjačiti po drugih občinah. Občinski urad bo imel evidenco vseh občinskih revežev in tako bo s prostovoljnimi ali pa uzakonjenimi prispevki občanov te reveže vzdrževal, ker bo vedel, kdo rabi hlače, kdo srajco, komu manjkajo čevlji, vedel bo pa tudi, da ne rabijo žganja in drugih opojnih pijač. — Dokler se pa to ne izvede, smo pa vsi nadlegovani in sicer veliko čez mero in veliko bolj, kakor pa zmoremo dajati miloščino. Svoje domače reveže bomo pa prav radi podpirali, ker se bo tudi kaj poznalo, malha tisočih tujcev pa nima dna.

Junaška rešiteljica

Novo mesto, 16. julija.

Naša lepa Krka, ki je nekatera prejšnja leta v kopalni sezoni zahtevala kar po več človeških življenj, je bila letos še dosti mirna. V vsem času je zahtevala le življenje 8 letne deklice iz Smolenje vasi, o čemer smo pred kratkim že poročali. — A kakor bi se ji baš s to prvo letošnjo žrtvijo vzbudila sla po človeškem življenju, zlasti pa po dekličkem, je pričela zopet divjati. Čuli smo že parkrat, da so se potapljala nekatera dekleta, a vsaka je bila še vedno pravočasno rešena. Zadnji slučaj pa je bil prav resen in, da ni bilo navzoče pogumne rešiteljice, bi bili zopet utonili dve deklici. — V sredo 15. t. m. popoldne okrog štirih sta se prišli kopat na jez pri mestnem mlinu, 12 letna Sandica Vodnikova, hčerka kiparja, in prav toliko stara Andrinka Ipravčeva, hčerka železničarja. Veseli sta hiteli v vodo, držeč druga drugo okrog pasu. Obe deklici znata le malo plavati, pa sta se kljub temu spustili precej daleč od brega in uganjali v vodi svoje burke. Naenkrat pa se je pričela Sandica potapljati, Andrinka pa se je je še bolj krčevito držala. Ker je bila Andrinka še iznad vode, ni nihče mislil na kaj hujšega. Ko pa Sandice le dalj časa ni bilo na površje, se je na klic njene gospe mame, ki je prav ta čas prišla tja in videla kaj se godi, — vrgla v valove dijalkinja gđ. Aniča Kambičeva, ki je ravno zadnji hip potegnila Sandico in Andrinko iz vode, ju privlekla na breg ter ju tako rešila gotove smrti. Bil je res zadnji hip, kajti Sandica je bila že čisto brez moči. Junaški rešiteljici vsa čast!

Velik požar v Komendi

Komenda, 17. julija.

V noči od 16. na 17. julija je pogorelo celo gospodarsko poslopje Andreju Križmanu, posestniku iz Mlake pri Komendi. Zgorela je delna oprava, orodje in prašiči. Ob pol 11 ponoči, ko odhaja vse k počitku, sta začela goriti kozolca, napolnjena s pšenico in deteljo. Veter pa je močno raznašal ogorko in se je tako radi nastale vročine vnelo tudi sosednje gospodarsko poslopje posestnika Križmana. Ogenj so zapazili domači. Prihitela so takoj tudi sosedna gasilska društva iz Most, Toplice in Cerkelj. Z avtomobilom je prispel tudi gasilski župni načelnik Cerar iz Kamnika. Gašenje z brizgalnami je bilo naporno, ker je voda oddaljena 1 km v dolini. Živino so rešili in spravili iz hlevov na prosto. Slama, seno in druga oprava v hiši — vse je zgorelo. Kako je požar nastal, ni znano, mogoče pa je, da je kdo nevede vrgel kak ogorek cigare pod kozolec, posebno še, ker se le-ta nahaja ob poti proti Tunjici. Oškodovani posestnik je bil zavarovan pri Vzajemni zavarovalnici. Škoda, ki jo je povzročil požar, bo ocenila za to določena komisija.

S češnje je padla

M. Sobota, 16. julija.

V tukajšnji bolnišnici se zdravi 60-letna Franciška Č. iz Lucove, ki je postala žrtev nesreče, kakršna doleti navadno otroke. Starki se je zahotelo češnji. Ker ni bilo nikogar, ki bi jih ji nabral, se je odločila, da si jih sama nabere. S pomočjo lestve je splezala na precej visoko češnjo. Srečno je prišla do vej in je začela z užitkom zobati lepi zreli sad. A ni se dolgo veselila. Hipoma je pod njo zahreščala veja in preden je mogla starka ugovoriti, kaj se godi, je že padla. Ujeti se ni uogla. Na tla je priletela z vso težo. Padee je bil zelo nesrečen. Uboga starka si je strla levo roko in nogo ter je dobila tudi druge manjše poškodbe. V bolnišnici zelo toži nad nesrečo in vsakemu zatrjuje, da več ne bo šla češnji brat.

Češki akademiki na Gorenjskem

Jesenice, 16. julija.

Z današnjim popoldanskim brzovlakom se je pripeljalo na Jesenice 20 čeških akademikov in 14 akademikov. Ker je bilo časopisje prepozno obveščeno o prihodu čeških visokošolcev, ni bilo pravzaprav nobenega pravega sprejema na postaji. Sprejeli so jih zastopniki ljubljanske univerze, jim izrekli dobrodoščilo ter jih nato spremili z vlakom do postaje Lesce. Pri sprejemu je bila navzoča tudi Čehinja gospa Šaplja, soproga progovnega inženjerja, ki je svojim rojakom želela najlepših dni v lepi Gorenjski.

V Lescah so akademiki zasedli pripravljene avtobuse in avtomobile ter se odpeljali v Begunje, kjer bodo nastanjeni v ondotni osnovni šoli. Zvečer so jim ljubljanski akademiki priredili svečan banket. Gostje so zadivljeni nad lepoto prelepe Gorenjske, katero bodo tekom tega in prihodnjega meseca prehodili v vse smeri in obiskali tudi naše gorske veličane. Obenem pa se bodo vršile v Begunjah razna predavanja, katerih se bodo udeleževali tudi jugoslovanski akademiki.

Tudi mi želimo, da odneso z naše lepe domovine najlepše vtise.

Obrežno zidovje ob Prešernovem spomeniku podiraio

Gornja brv ob frančiškanskem mostu je sedaj že močno opazna z lesom in bodo v kratkem pričeli nadaljevati betoniranje. Za spodnjo brv pa so tudi že zgradili dva betonska temelja v sredi struge, ki bosta nosila podporno leseno ogrodje, ki bo nosilo železobetonski lok. Na levem bregu pa je mostu na poti že zgrajeno obrežno zidovje, ki so ga začeli podirati v dolžini 4 m. Podiranje starega železobetonskega obzidja, ki je prav na tem mestu izdelano v verando, gre jako počasi od rok. Čeprav rušijo zid z dvema dletoma na komprimiran zrak, bo trajalo še precej dolgo, predno bo zid porušen tako daleč, kot sega levi temelj mostu.

Letošnje absolventinje katoličanke belgrajskega ženskega učiteljskega s svojim katehetom g. Ulago.

Vprašanje starotrškega vodovoda

Stari trg pri Ložu, 16. julija.

Zdaj, ko radi suše ni v napajališčih in javnih vodnjakih skoro nikjer več užitne vode, ko silno trpi živina in ljudje, ko se je pojavil (v Kozariščah) zopet tifus in bi bile vse brizgalne proti ognju brez pomena (v dolini sta že dve motorki), zopet sprašujejo po vodovodu. Tudi tisti, ki so bili svoj čas proti tej akciji bivših »klerikalcev«. Ima pa res pisano zgodovino ta akcija za prepotrebni vodovod. Leta 1929 spomladi sta dosegla naš župan in župnik s pomočjo takratnih poslancev gg. dr. Natlačena in inž. Serneca na Higijenskega zavoda v Ljubljani, da je država obljubila 400.000 Din prve pomoči. Jamsko društvo je z občinsko in oblastno podporo raziskalo vse vode, generalni inšpektor G. Zbrizaj in univ. prof. dr. Zupančič sta kot edino uporabno bazo za vodovod, označila studenec in žago pri Belem malnu. Občina je to parcelo kupila, higijenska oblast je vsled endemičnega

tifusa silila na izvršitev. Ker je obljubljena drž. podpora v znesku 400.000 Din vsled velikih sprememb v državi propadla, je pospeševal g. dr. Korošec kot minister prizadevanja, da država da brezobrestno posojilo na 20-letno odplačevanje, oblastni komisar dr. Natlačen je nato spravil cevi v oblastni (nato I. banski) proračun, a so pozneje izpadle vsled nedostatnih dohodkov. Pri sprejemu županov v Belgradu je Nj. Vel. kralj na županovo prošnjo ukazal sestaviti po pobočniku-generalu zapisnik, da se ima kot največja in najnujnejša potreba te velike obmejne občine pospešeno zgraditi vodovod. Vse sosednje občine: Grahovo, Bloke, Prezid, Cerknica, Rakek ga že imajo. Lani in letos je gosp. okrajni načelnik povpraševal po potrebah krajev in glede vodovoda obljubil vso pomoč. Sedanja suša in težave pa strašne nevarnosti ognja in tifusa zopet vzbujajo vsestransko spraševanje: Kdaj bomo dobili prepotrebni vodovod? Zakaj ga še ni?

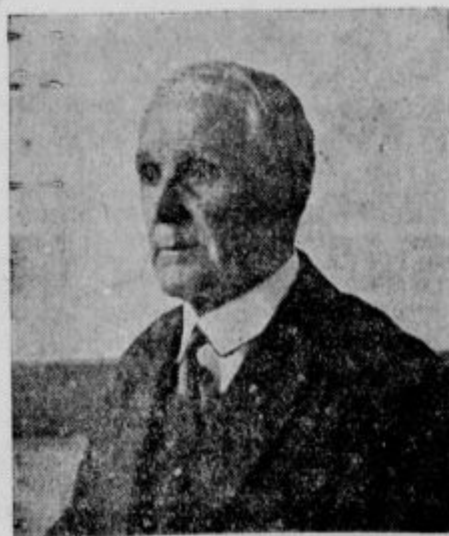
se ukvarja s cerkovniškim poslom in je vedno vesten in natančen. Ko zjutraj odbije ura tri, že potegne za vrvi in z zvonenjem naznanja, da se dela dan. Kako lepo je poslušati ubrano pritkavanje ob večjih praznikih. On sam je namreč naučil svoje sinove lepega zvonenja in vsi štirje so zvonili ob slovesnejših prilikah tudi že v novomeških cerkvah. O njem samem pa gre glas, da zelo vestnega in natančnega cerkovnika ni zlepa dobiti.

G. Bele je bil rojen l. 1860. v Smolenji vasi pri Novem mestu v fari smihelski. Selo je obiskoval v smihelu. Ko je šolo dokončal se je šel učiti krojaške obrti k nekemu Ogrincu, ki je še hodil od vasi do vasi delati. Delali so takrat še brez šivalnih strojev. Pozneje, ko je g. Bele postal samostojen mojster, si je nabavil šivalni stroj in ljudje so v trumah drli k njemu gledat novo čudo. Imel je naenkrat toliko dela, da je komaj vsem postregel. Pa mu je kar nagloma umrl l. 1880. njegov oče, ki je bil takrat že 50 let cerkovnik smolenjske cerkvice, podružnice smihelske. In tako se je zgodilo, da je moral naš jubilar poprijeti tudi za to delo, ki pa mu je donajalo vedno več posla. Tedaj pa je moral na nabor. Rajnemu župniku g. Peterlinu pa se je mladi fant tako prikupil, da je napravil prošnjo na vojaško oblast in dosegel, da so ga oprostili vojaške službe.

G. Bele je cerkovnikoval nato polnih 25 let v Smolenji vasi. Kar na lepem pa je dobil od župnika Peterlina povabilo, naj pride za cerkovnika k fari, ker da je nrejšnji cerkovnik g. Knafelje svojo službo pustil. G. Bele se je temu povabilu odzval in prišel l. 1905 z družino v smihel za cerkovnika, kjer še danes opravlja z veseljem že 26. leto to službo.

Dobremu, mladeniško čilemu starčku želimo, da bi se dolgo služboval zdrav in čvrst.

Pol stoletja v službi cerkve

Novomesto, 17. julija.

V smihelu pri Novem mestu živi naš jubilar, g. Bele Anton, cerkovnik farne cerkve smihelske, 71 let že ima, pa se mu ne vidi, mladeniško čil je še in kar veselje je ga pogledati, kako ročno se obrača pri oltarju ali pri procesijah. Vse vidi, povsod je zraven; vse mora pod njegovim vodstvom iti kot namazano. Že 51 let

Ljubljanska občinska uprava sprejema važne sklepe

Luckmanova hiša: 1'2 milijona — Novo zavetišče za onemogle — Novi Cevljarski most bo tam, kjer stari — Nova službena pragmatika — Kaj je z zaupnimi sestanki — Promet v Selenburgovi ulici

Ljubljana, 17. julija.

Danes ob 5 popoldne se je pričela redna seja ljubljanske občinske uprave, ki je sprejela mnogo važnih sklepov. Drugače skoraj prazno galerijo so do zadnjega kotička zavzeli skoraj sami mestni uradniki, ki so pričakovali razprave o njihovi novi službeni pragmatiki. Občinski svetniki so bili polnostevilno prisotni. Banskoupravo je zastopal zastopal banski inspektor dr. Guštin.

Sejo je otvoril župan dr. Puc, ki je sporočil, da je sprejel iz kabinete pisarne Nj. Vel. kralja in iz raznih ministrstev zahvalne odgovore za udanostne in pozdravne brzojavke, ki jih je občinski svet odposlal o priliki polaganja temelja nove carinarnice in ob otvoritvi tramvajske proge Vič-Siška. Zastopnika mesta Ljubljane podžupan prof. Jarc in ob. sv. Tavčar sta izročila parniku »Ljubljani« ljubljansko zastavo s grbom. Jadranska plovidba je poslala lepo zahvalno pismo. Dvakrat smo uradno sprejeli rojake iz Amerike. Prva skupina je poslala z izseljeniškega kongresa zahvalno pismo, KSK pa se je zahvalila s posebno deputacijo. Tehnična srednja šola je letos slavila več lepih jubilejev. Mestna občina se je v tem zahvalila bivšemu županu ministru n. r. Ivanu Hribarju, ravnatelju Reiserju in prof. zboru za njihove zasluge. Dr. Bohinjec odlaga radi prezaoplenosti mesto v delavski bolniški zavarovalnici, ob. sv. Turk pa je zaprosil za dopust. Občinski svetniki bodo morali po novih predpisih vlagati vse predloge ločeno in pisмено.

Poročilo finančnega odseka

je podal ob. sv. Tavčar. Z lastnikom hiše, katera pomenja resno prometno oviro v Gradišču, g. Luckmannom je bil dosežen sporazum za odkup te hiše. G. Luckmann zahteva za to hišo in za svet na njej ter za ureditev raznih drugih problemov v tej hiši 1.200.000 Din, ter še razne druge ugodnosti. Finančni odsek je na to ponudbo pristal. Ob. sv. Drago Kosem je mnenja, da ta stvar ni tako nujna in da je hiša predragocena ocenjena. Župan dr. Puc in ob. sv. Rado Hribar pobijata njegove trditve. Nakup te hiše je bil sprejet proti glasu g. Kosma.

O računskem zaključku Mestne hranilnice poročamo na drugem mestu. Sprejet je bil soglasno. Prav tako tudi računski zaključek Kreditega društva Mestne hranilnice, ki navaja 33 milijonov Din poslovnega prometa, 9.717.000 aktiv in 141.000 Din čistega dobička.

Mestna občina je bila pred težkim problemom, kako dobiti

ново zavetišče za onemogle.

Dosedanje zavetišče je bilo nemogoče povečati, prosilcev za sprejem pa je bilo vedno več. V tej stiski se je mestna občina obrnila na Mestno hranilnico in ta se je odločila, da vstopa v proslavo desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja znesek 5 milijonov Din za zgradbo zavetišča. Mestna občina bo na bivših pekovski parcelah v Svetokriškem okraju odstopila dovolj velik svet za zgradbo poslopja, za vrt in za stavbišča še za druge socialne ustanove. Dosedanje zavetišče v Japljevi ulici šteje 251 oskrbovancev in bo obstajalo še nadalje. V novem zavetišču pa bo prostora za skoro 300 oseb. Poslopje bo last hranilnice. V njem ne bo velikih dvoran, temveč male sobice z eno ali dvema posteljami. Občinski svet je to sprejel na znanje z zahvalo Mestni hranilnici. Dela za zgraditev novega zavetišča bo vodil poseben odbor dveh zastopnikov občinskega sveta in petih zastopnikov Mestne hranilnice. Načrte za novo zavetišče in stavbno vodstvo prevzame mestni gradbeni urad.

Upravnemu odboru mestne plinarne se dovoli najetje posojila 2 milijona dinarjev za razširjenje plinskega omrežja.

Do sedaj je prosilo za plinsko napeljavo 434 strank. Po razširjenju plinskega omrežja pa bo možno dati plin približno 1000 strankam. Vodi bodo stali 1 milj. 200.000 Din, potrebna tlakovalna dela pa 710.000 Din. Posojilo se bo amortiziralo v 10 letih in bo znašala letna anuiteta 290.000 Din, ki bo krita z kupnino za plin. Upravnemu odboru mestnega vodovoda se dovoli najetje posojila 1.500.000 Din. Lani je mestni vodovod napeljal 11.000 m novih cevi, letos bo pa potrebnih vsaj 8000 m novih. Odlokloni se pritožba Josipa Možine proti predpisu pasje takse. Prav tako se zavrne pritožba Josipa Jamnika proti predpisu prirastkarine.

Poročilo gradbenega odseka

je podal podžupan prof. Jarc. Ugodi se: pritožbama Valentina Berganta in Franca Jerka proti regulaciji, prošnji Vjazemne zavarovalnice za sprejem parcelacije, prav tako prošnji Kajfeža in Pipana, prošnji »Železniške družbe« za parcelacijo, pritožbi Stavnice družbe proti regulaciji in prošnji Danijela Battellina za stavbno regulacijo, dalje prošnji Noča in Ocepka za parcelacijo, ponudbi Ljubljanske gradbene družbe za odstop sveta za podaljšek Kotnikove ulice, prošnji Josipa Kirbschsa za stavbno parcelacijo. Pekovskemu društvu se zaradi korekture meje na mestno parcelo odproda 110 kv. m sveta po 50 Din. Franciška Borštnar se odstopi del zemljišča, zadruzi Mali dom se odstopi del sveta. Odlokloni se ponudbe Bahovca za nakup hiše ob Dolenjski cesti, Avgusta Magistra za odprodojo zemljišča, Ivana Somrajca, Pavla Simenca in Ivana Vrhovca za odkup zemljišča. Proti tvrdki Škrbec & Bartol se uvede ekspropriacijsko postopanje. Hišni posestniki v okolju Groharjeve, Gorupove ulice, Prul, Privova, Zrinjskega in Strossmayerjeve ulice bodo letos uredili trotoarje. Najcenejše jih bo to veljalo, če dajo trotoarje zgraditi mestni občini. Zivahnejša razprava se je vnela

o prestavitvi in napravi novega Cevljarskega mostu ker so nekateri Senjakobčani izrazili županu željo, naj bi novi Cevljarski most tvoril podaljšanje Novega trga na Stari trg. Podžupan prof. Jarc in župan dr. Puc sta dokazovala neumnost takega predloga, ker bi to mestni občini in Ljubljani mnogo škodovalo. Senjakobčanom pa nič ne koristilo. Župan je tudi zavračal očitke, da Ljubljana na Sentjakobski okraj do sedaj ni nič naredila, ker je res nasprotno, kar dokazujejo nove hiše na Prulah, novi trotoarji, tlakovanje Starega trga, urejeni Sentjakobski trg itd. Vedno pa ne morejo biti samo eni in isti okraji na vrsti. Sprejeti je bil nato predlog, da se Cevljarski most končno neveljavno prenese na občinsko, mesto njega pa se zgradi betonski most na sedanjem mestu. Obe deli sta bili oddani tvrdki ing. Dukič. Odločena je bila razprava o regulaciji okoli Figovca. O tej regulaciji smo svoi čas že

poročali. Od zakoncev Tomšič bo mestna občina odkupila del sveta za razširitev Aškerčeve ulice.

Zgradba Trnovskega mostu in Trnovske brvi se odda stavbeniku Matku Curku. Podžupan prof. Jarc izjavi ob tej priliki, da je mestna občina v zadnjih letih napravila toliko mostov, kakor že več stoletij ne. Dalje poroča govornik o novem gradbenem zakonu, ki je moderen, zahteva pa od mest veliko dela v regulacijskih vprašanjih. Sestavili se bosta za to dve komisiji. Sira, v kateri bodo strokovni mestni uradniki in 5 občinskih svetnikov, ter ožja, v kateri bodo 3 strokovnjaki in 2 obč. svetnika. Proti pokopališču se bo otvorila nova 40 m široka ulica iz sedanje Linhartove ulice.

O razstavi mesta Ljubljane

poročamo na drugem mestu. Na razstavi bo razstavljen tudi model mesta Ljubljane iz leta 1650. Ob. sv. Rupnik poroča, da se bo vršil sedaj kongres jugoslovanskih plinar in proslava 70 letnice ljubljanske plinarne. Zato priporoča, da bi se ljubljanski plinarji dal na razstavi primerno velik prostor. Dr. Bohinjec pa sporoči, da izdeluje univ. prof. Melik karto o gospodarski situaciji Ljubljane.

Poročilo

personalno-pravnega odseka

podr. Bohinjec.

O novi služb. pragmatiki

ki je danes predložena mestnemu občinskemu svetu izjavlja, da so jo zavlekle razmere v bivših občinskih upravah in da je delno krivo temu mestno uradništvo samo. Nova pragmatika uvaja sistemizacijo službenih mest. Mesto avtomatičnega napredovanja stopi v veljavo napredovanje po kvalifikacijah. Pragmatika ukinja kategorijo uradnika in pozna le skupine, enako, kakor pri državnih uradnikih. Za uradnice velja v bodoče celibat in se uradnice odpusti iz službe, ako se poroči. Poleg redne plače bodo sprejemali mestni uradniki še stanarino, rodbinske doklade in razne doklade pri prevodbi. (Med občinske svetnike je bila razdeljena tiskana obsežna pragmatika.)

Enotne linije sicer ni mogoče potegniti iz vseh pragmatiki priloženih tabel, ki razporejajo uradništvo. Vse je razmetano. Tudi za 3 uradnike ni mogoče najti istega načela, po katerem bi bili enako prevedeni. Zato naj se vse uradnike prevede po stari službeni pragmatiki na ta način, da dobi vsak uradnik tisto pozicijo kakor bi jo dobil če bi se predpis stare pragmatike držali. Za vse naj velja enaka pravica od začetka naprej. V kategorijo A pridejo uradniki s fakultetno izobrazbo, ali če imajo vsaj 1 državni izpit fakultetskega študija. V kategorijo B pridejo vsi, ki so dovršili srednjo šolo, ali enakovredno strokovno šolo in tudi vsi tisti, ki so z uspehom dovršili najmanj 6 razredov srednje šole in so odslužili 15 letnih let v kategoriji B pri mestni občini, ali pa 20 letnih let pri mestni občini sploh. Tistim pa, ki so odslužili do 1. julija 1931 najmanj 3 leta pri mestni občini, se pristaje pri prevodbi za vsako odsluženo leto še 3 mesece za 2 do 6 mesecev, se 1 mesec, za 6 do 10 mesecev še 2 meseca. To načelo je izredno pravično in naj služi za prehod v novo pragmatiko, katerega določajo obsežne predhodne določbe.

Značilo se so se draginske rodbinske doklade in so se skušale približati višini državnih doklad. Uradniki sicer izgube na dokladah, pridobijo pa na položajnih plačah in imajo s tem toliko boljše, ker imajo pravico do večjih pokojnin. Tako se značuje ne bo poznalo, tudi v resnici nikakor ne bo občutno. Za zgled: uradnik, ki je vstopil leta 1881 z gimnazijsko maturo v magistratno službo, prejema za 9 otrok doklade in plačo v iznosu 63.000 dinarjev letno, sedaj bo pa prejemal na leto 6350 dinarjev manj. Radi tega odbitka bo prav tako lahko še vedno hajal. Odpade so nadure nižnjemu tehničnemu osebju, kar se pa na drugi strani zopet uredi. Končno omenja še nekatere korekture v službeni pragmatiki. Tako naj se dostavi k § 2, da velja tudi za upokojene službena tajnost, v ostalem pa naj se uvažuje smiselna uporaba paragrafov, ki se tičejo upokojenec.

Personalno-pravni odsek predlaga: 1. da se službena pragmatika za mestne uslužbenice in pravilnik o rodbinskih dokladah v celoti sprejme. 2. Sedanje stanje uslužbenec se smatra začasno sistemizacijo do sprejetja stalne sistemizacije, ki se izvrši s proračunom z letom 1932. 3. V roku 6 mesecev mora biti izdelan in sprejet nov službeni red za delavstvo ki naj osvoji načela nove pragmatike in uredi službeno razmerje delavstva napram občini. 4. Pri oddaji razpisanih sistemiziranih mest, je smatrati vse uslužbenice kot celoto (za službo lahko kompetirajo vsi uslužbenici, ne samo uslužbenici dotičnega oddelka).

Župan da predloge personalno-pravnega odseka o pragmatiki v debato. Prvi je govoril občinski svetnik Orehek in izjavil: Že po vojni se je začelo govoriti o novi službeni pragmatiki, nikdar pa ni prišla zadeva do zaključka. Krive so vse politične stranke brez izjeme in nje uradniki. Vse to lahko popravi sedanji občinski svet, s čemer bodo popravljene marsikateri posledice. Uradniki pa morajo biti v svoji službi objektivni, pa naj pripadajo kakršnikoli ideologiji.

Inž. Šubič predlaga, naj se paragraf 11. spremeni tako, da naj pride mesto magistratnega direktorja izven razreda in naj se upelje mesto devet le osem skupin, čemur bo zajamčena popolna enakovrednost fakultetni izobrazbi. Inž. Župančič predlaga, da se naj za geometre, ki so po sedanjem statutu postavljeni v srednješolsko skupino, popravi v toliko, da pridejo v skupino s fakultetno izobrazbo, radi različnih študijskih let pa naj se konča njih napredovanje v drugi skupini. Hkrati predlaga, da postane lahko direktor mestnih uradov vsak, ki ima fakultetno izobrazbo, s čemur bo še bolj poudarjena enakovrednost vseh fakultet. Inž. Pavlin predlaga, naj se vstavi v tretjo skupino imenoma še inženjer mestne plinarne, prav tako, kakor je sedaj imenovan inženjer elektrarne. Vrh tega predlaga, da se naj določijo prehodi v določbah, da smejo tisti, ki bodo prišli po prevodbi do nižjega nazlova, kot ga imajo sedaj, obdržati višji naslov še v naprej, če jim je dana možnost, da napreduje do tega nazlova. Obč. svetnik Kosem poudarja, da je znižanje doklad precej občutno zlasti zato, ker predvideva pragmatika še eventualno večje znižanje, če bi se znižale doklade tudi državnim uradnikom. O celibatu predlaga, da se naj razrešuje službe tudi vse one uradnice ki so že omožene, pa še nimajo pravice do pokojnine, zakar dobe itak primerno odškodnino. Pri § 50, ki določa stanarino, predlaga, da

se črta 100% stanarina vdovam, ki vodijo lastno gospodinjstvo in da uslužbenici, katerih žene dobivajo po katerikoli zakonu stanarino, dobijo le razliko stanarine, ki jo prejema žena med stanarino, ki jo dobivajo žene, in ki bi jo imeli dobiti uslužbenici, mesto polnih 75%. Glede dopustov je mnenja, da so preveliki, pač pa gre delavcem več kot doslej. Dr. Ravnihar omenja, da je dosedanja pragmatika, ki je bila že povsem nemogoča iz leta 1913, bila ustvarjena povsem pod drugimi razmerami kot danes in da je prišel prvi poizkus nove pragmatike, ki pa se radi razpusta ni posrečil. Izvedla se je sicer pozneje delna pragmatika za dohodarstvene uradnike, v ostalem pa je ostalo le vse pri poizkusih. Omenja, da je linearno poviševanje doklad krivično in da je diferenciacija povsem potrebna. Z novo pragmatiko bo vse to urejeno, nehali bodo krivični preskoki. Prehodne določbe so relativno zelo pravične in z ozirom na finančne umestne. Občinski svetnik Hribar predlaga, naj se postavi ravnatelj mest. doh. urada iz 4. v 3. skupino.

S tem je bila debata zaključena, na kar je referent dr. Bohinjec povzel besedo in ugotovil, da bo z novo pragmatiko prišlo končno redno življenje vsega uradništva, in da ne bo nihče prikraščen, ker se v pragmatiki določene dopolnilne doklade, dokler uradnik ne bo službeno tako napredoval, da bo prišel do istega, kakor ima sedaj. Povsem se strinja s sprememljivimi predlogi inž. Šubiča, Župančiča in Pavlina. Gosp. Kosmu ob razloži, da so doklade povsem meksimirane in da je zato dana možnost za napredovanje, pač pa je za plačan dopust delavcev. Predlog o razširjenem celibatu, ki naj velja tudi za omožene uradnice, ki še ne prejmejo pokojnine, sprejme. Predlog gosp. Hribarja odklanja, ker bi raditega moral imeti ravnatelj dohodarstvenega urada fakultetno izobrazbo. Predlogi dr. Pipenbavherja pa so že v smislu pragmatike, so pa že obsežni v smiselni razlagi pragmatike.

Župan nato predlaga, da se sprejme službena pragmatika v celoti za vse tiste točke, za katere ni bilo spremenljivih predlogov. Občinski svet jo je sprejel soglasno. Prav tako se sprejmejo vsi spremenjalni predlogi predlagateljev. Predlog g. Kosma v omenjeni obliki kot je pristal nanjo g. Bohinjec. G. Hribar pa je svoj predlog umaknil. Prav

Razstava mesta Ljubljane

Ljubljana, 17. julija.

Na današnji seji ljubljanske občinske uprave je poročal podžupan prof. Jarc o programu mesta Ljubljane na jesenski razstavi mest v Ljubljani.

Iz tega programa je razvidno, da bo razstava mesta Ljubljane zelo obsežna, izbrpa in podučna ter da bo osnovna po modernih načelih. Razstava bi v tem načrtu obsegala: Grb mesta, dalje grafično prednočitev načrta mestnega okoliša, mesta samega, mestnih zemljišč in poslopj in slike starega in novega mesta v celotnih pogledih.

Bogata bo zbirka starin na ljubljanski razstavi. Tako bodo razstavljene razne slike ali fotografije starih poslopj, stare slike ljubljanskih ulic, slike cerkva, mestne hiše, razstavljen bo stari pranger, mestno žezlo in druge občinske relikvije, kakor ribarski meči, stari pečati, ustanovne in druge važne listine javnega in zasebnega značaja. Dalje staro pohištvo, slike znamenitih javnih delavcev, županov, pisateljev, meščanov itd. Relikvije celov in starih meščanskih rodbin, spomini na meščanske garde, cehe in stare zaslave, tako mestne, celovske itd. Obilo materiala k tej razstavi bo prispeval tudi mestni arhiv.

Drugi del razstave bo posvečen sodobnemu mestu. Predočeno bo z velikimi zelenimi ploškami, kakšen obseg imajo ljubljanski parki, vrtovi in gozdovi in bo iz tega točno razvidno, da je Ljubljana zdravno mesto. Predočene bodo razne športne naprave, kopališča, dalje botanični vrt in mestna vrtinarija. Velik del razstave bo posvečen stanovanjski akciji, tako javni, kakor tudi zasebni in moderni arhitekturi v mestu. Tako bo stanovanjska akcija predočena s statistiko in na grafi-

soznaži, popravi, zrači. Saj mora vsakemu najpri-

prostejšemu lajniku biti znano, da je solnčna svet-

loba najboljši razkuževalec; kajti če bi te ne bilo,

bi ne bilo nobenega bitja na svetu. Zakaj torej tako

trdovrtno branite vstop solnčnim žarkom v pro-

store, ki so tega nujno potrebni? Zakaj ne osnažite

temeljito sten, tal, klopi, oken i. t. d. prostorov, ka-

tere je obiskovalo toliko tisoč in tisoč mladih zdr-

vih in bolnih bitij skozi mesece in mesece sedaj, ko

je čas za to, in pripravite zdrave prostore za novo

šolsko leto. Ali ne računate s tem, da tako snažni,

popravljeni prostori naredijo na mladino ugoden vtis,

in jo zopet vzgajajo za snago tudi izven šole? Vsi

šolski prostori bi se morali med počitnicami vedno

zračiti noč in dan, vsi šolski prostori bi se morali

vsako leto temeljito prebeliti, tla temeljito osnažiti

in namazati, šolske klopi, vrata, okna umiti. Po-

trebna popravila pri stranišnih, stopnicah, pri vodo-

vodu, elektriki, kurjavi in sploh, se morajo sedaj

izvršiti, ko je čas za to, ne pa tik pred pričetkom

šolskega leta, ko se tako delo izvršuje v naglici, to

je polovičarsko, ali pa takrat, ko se je že pričel

šolski pouk. Temeljito snaženje in zračenje se pa

mora vršiti, saj je med učečo se mladino sigurno

tudi veliko bolnih, posebno na pljučih. Kako bodo

pa izgledali šolski prostori ob začetku šolskega leta,

če bodo ti prostori med počitnicami hermetično noč

in dan zaprti, če se ne bodo temeljito osnažili? Šolska

in zdravstvena oblast stori svojo dolžnost!

Prijatelj šole.

© Razne nesreče. V ljubljansko bolnišnico so

včeraj sprejeli tri ponesrečene, 9 letni Poldek Oko-

ren, sin delavca pri Heinricharju v Škofji Loki, je

gledal na travniku, kako kosci kosijo. Eden od

koscev ga je po neprevidnosti s koso usekal v desno

peto. — Andrej Stenpihinar, 28 letni hlapec v Zeleni

jami, Prešernova ulica 8, je opravljal živino. Med

tem delom pa ga je vol sunil v desno lice in mu ga

razparal. — 58 letni užitar Gabriel Demšar iz Ze-

lenikova je padel doma na domačem pragu in si

zlomil desno nogo.

tako sprejme občinski svet vse že omenjene pred-

loge personalno pravnega odseka, ki se tičejo služ-

bene pragmatike.

Za policijsko-zdravstveni odsek

poroča g. Sušnik in predlaga, da se dovoli po Se-

lenburgovi ulici samo tramvajski in avtomobilni

promet, dočim se promet dočim se promet z vpre-

gami radi tega, ker se ne more akumulirati na hi-

strost tramvaja, prepove, izvzet je seveda nujno po-

trebni lokalni promet. Prav tako je prepovedan

promet avtomobilom s tovornimi gumami in avto-

mobitom s priklopnimi vozovi. Postajanje osebnih

avtomobilov pa je dovoljeno le do toliko časa, ko-

likor je potrebno, da potnik izstopi oz. vstopi. Na-

dalje predlaga, naj se začasna omejitev prometa na

Aleksandrovi česti ukine. Občinski svet predloge

sprejme. Pri samostojnih predlogih se predloga dr.

Bohinjca glede nadur v mestnih podjetjih in glede

dvonajz zaslužkov ter o ugotovitvi novih smernic pri

razpisu in oddaji javnih del izročita pristojnemu

odseku. Isto se sklene za nujne predloge občinskih

svetnikov Olupa in Freliha. Nato omenja župan,

da je podžupan Jarc vložil nujen predlog, naj za-

prosi ljubljansko občino za participacijo na zemlji-

ščih, ki pridejo po novem zakonu o agrarni reformi

zanjo v posev. Prav to je storil že sam in je

občina že na delu, če se ji bo kaj posrečilo. Končno

vpraša stolni župnik in kanonik dr. Klinar, kako

je to, da se za zaupne sestanke pred občinsko sejo

vabijo le nekateri občinski odborniki in ne vsi. On

in ostali prizadeji se radi takega stopanja lahko

upravičeno čutijo užaljene in se lahko smatrajo

tudi sedaj za nepotrebne. Župan mu odgovarja, da

kakega predhodnega sestanka on ni sklical in da

mu o čem takim tudi ni ničesar znanega. Pač pa

se bo o tem informiral.

*

Nato je župan zaključil javno sejo, nakar se

je takoj vršila tajna seja, na kateri se je ugodila

prošnja dr. Otmarja Krajca, bivšega mest. fizika,

za reaktiviranje; prav tako prošnja Marije Grobel-

nikove, vdove po dohodarstvenem pregledniku, za

določitev prejemkov in posmrtni četrti ter prošnja

licejskega prof. dr. Pretnarja za brezplačni dopust.

S tem je bila tajna seja ob četrt na 10 zaključena.

*

Čen način in bo vsakemu obiskovalcu umljiva v

vsem svojem obsegu. Razstavljene bodo modeli in

slike raznih vodnih zgradb, kanalov in mostov, re-

gulacije mesta, regulacijski načrti mest in trgov,

načrti in projekti za bodočnost. Da ima Ljubljana

že sedaj sodobno gasilsko in reševalno službo, bo

dokazal razstavni del, posvečen tema dvema čini-

teljema. Tako bodo razstavljene modeli gasilskega

orodja, gasilstvo in reševalstvo pa bo razstavljeno

tudi z grafiko, slikami in modeli. Velik del raz-

stave bo posvečen mestni industriji in mestnim

objektom. S statistiko in grafiko bodo reprezi-

ntani mestni vodovod, njega kapaciteta poraba, vode

in cena, dalje plinarne, elektrarna, ki bosta pred-

očeni po uporabi, po cenah, po fotografiranih strojeh

in načrtih za bodočnost. Ključnica bo razstavila mo-

del modernih naprav. Pogrebni zavod slike in mo-

dele, prav tako tudi mestne vožnje.

Velik del razstave bo posvečen socialnemu

skrbstvu in zdravstvu in nič manjši tudi mestnemu

šolstvu. Mestni denarni zavod, to je Mestna hra-

nilnica, bo s svojim gradivom tudi dostojno repre-

zentirana na razstavi. Poseben del razstave pa bo

posvečen tudi mestnemu proračunu, ki bo natančno

Dnevna kronika

Koledar

Sobota, 18. julija: Friderik (Miroslav), mučenec.

Osebnosti

44-letnica duhovnega pastirovanja so obhajali 15. julija gg.: Ceseň Andrej, župnik Podgradom, Hladnik Janez, župnik v St. Vidu pri Stični, Lesar Janez, župnik v Šmartnem pod Smarno goro, Hromec Janez, vpok. župnik, sedaj v Stožicah pri Ježici, Oblak Janez, župnik na Bledu, Schiffrer Avgust, vpok. župnik, sedaj na Bregu pri Kranju, Zupanec Ignacij, župnik v Predoslju in Žužek Alojzij, misijonar iz družbe Jezusove. Od 14. ki so šli l. 1887 v duhovno pastirstvo jih živi še 8, od katerih sta samo 2 vpokojena.

Izpit so napravili med drugimi za čin rezervnega pehotnega podporočnika naslednji naredniki-dijaki, gojenci VIII. razreda šole za rezervne pehotne in topniške častnike: Henrik Skerget, Ivan Kestl, Josip Ham, Ivan Vujica, Rafael Maest, Oto Radan, Viktor Hamilito, Emil Hale, Izidor Koh, Leopold Mavec, Franjo Samunec, Gašpar Rajš, Stanislav Zupan, Davorin-Branko Jager, Vilim Tahler, Stanislav Zavrtnik, Eugen Culek, Adolf Karius, Milan Kren, Marjan Dobovšek, Albin Bader, Drago Gobec, Hubert Gril, Josip Pihler, Ciril Zalokar, Martin Ul, Ivan Krcacaj, Viktor Goldberg, Anton Smokvina, Vladimir Kovačič, Vinko Jurin, Jožef Berdnik, Jožef Krajec, Edvard Kraus, Milan Badera, Franjo Delač, Leo Dajzinger, Oto Hofbauer, Augustin Pogačnik, Bogdan Deljanin, Aleksander Maiksmir, Jožef Senica, Edvard Grebenšek, Artur David, Ladislav Lanfer, Vladimir Kreft, Ratomir Jakopc, Rudolf Domjanji, Franc Klemenc, Oroslav Kraigher, Vlado-Josip Kac, Franjo Bege-man, Vladimir Benc, Josip Engel, Miroslav Rak, Mirko Kovač, Anton Zupan, Mirko Kohanek, Robert Rinsnajder, Ciril Debevec, Peter Skrivaneli, Maksimilijan Rudolf, Janez Rozman, Miran Cvetko, Josip Steru, Dragotin Breder, Anton Grad, Vladimir Hevesi, Josip Zidar, Dragotin Dobrila, Nikolaj Novak, Adolf Reja, Leopold Gorjanec, Franc Sak, Karlo Košenina, Amand Aliger, Filip Biber, Dragotin Bajer, Vladimir Vrhovnik, Ivan Trpčec, Leopold Komar, Leopold Vider, Stefan Pfajfer, Gustav Bombek, Janez Belak, Matija Trstenjak, Egon Vorko, Lavoslav Polak, Ignac Vager, Albert Mandič, Rudolf Dombi, Ernest Goldberger, Branko Zidarič, Anton Kosi, Otmir Fudčar, Ljudevit Valček, Franc Suštašič, Dragotin Turčič, Albin Kuret, Franc Strus, Hugo Bernas, Ivan Cuk, Ivan Tihi, Milan Herak, Josip Mohorko, Stefan Kajzer, Mirko Kesler, Franjo Makaus, Jernej Kostomaj, Rudolf Jančar, Ivan Stiglic, Jožef Alkalaj, Tomislav Dominis, Leo Prajs, Jožef Tratnik, Milan Fajdiga, Silvester Fajdiga, Konrad Kotnik, Julijus Hara, Franjo Heiner, Janez Mesarič, Bogdan Domicelj, Karol Anžlov, Dušan Grubač, Franc Poljanšek, Vekoslav Benusi, Josip Trepo, Friderik Presinger, Ervin Zamalo, Ivan Pretnar, Viktor Širola, Dragotin Jančič, Kazimir Grulih, Franc Jernejčič, Franjo Volf, Ljudevit Belobrk, Friderik Hufnagel, Alojz Mejač, Ivan Jurančič, Josip Sič, Josip Jordan, Ivan Pintarič, Jakob Dernač, Mirko More, Jožef Kocbek, Viktor Horvat, Emil Korbar, Vojtek Lindner, Franjo Čaplar, August Kalan, Vladimir Cabayšek, Josip Zalokar, Jakob Glajer, Josip Vidic, Janez Lesjak, Gabori Klajn, Franc Bezjak, Emanuel Francus, Milan Cimperšek, Alojz Pregelj, Stefan Kovač, in Franjo Jambret.

Upokojen je aktivni konjarski narednik-vodnik 8. konjeniškega polka »Kraljeviča Andreja« na službi pri voj. drž. tožilstvu savskega divizijskega voj. sodišča, Franjo Kuruzija.

S pošte. Nastavljeni so: za služitelja II. skupine Kozic Viktor v Murski Soboti in za dnevnikarja Vrhovnik Cirila v Meži. — Premeščeni so: admin. ur. VI. skupine Brus Lavoslav od 31. odseka za načelnika k 5. telegrafskemu, telefonskemu, tehničnemu odseku v Ljubljani; tehnični ur. VI. skup. Fajgelj Ludovik od 35. t. t. odseka v Celju k 23. t. t. odseku v Dubrovniku in Bano Karel od 3. t. t. odseka v Ljubljani k 4. t. t. odseku v Veliki Bečkerek, pristav VIII. skup. inž. Eržen Rafael od poštnega ravateljstva za načelnika mestnega t. l. odseka v Ljubljani; tehn. ur. VIII.

skupine Köchler Miroslav, arh. uradnica VIII. skup. Roggičeva Jožica, prakt. tehn. IX. skup. Kavčič Anton in Furlan Alojzij, prakt. tehn. X. skup. Kavčič Silvester in Cerkovnik Miroslav, vsi od 3. t. t. odseka k mestnemu t. t. odseku v Ljubljani; tehn. ur. VIII. skup. Lenassi Milan od 35. t. t. odseka Celje k 3. t. t. t. t. odseku Ljubljana, prakt. tehn. IX. skup. Puntar Jožko od 35. t. t. t. odseka Celje k 3. t. t. t. t. odseku Ljubljana, tehn. ur. IX. skup. Turk Ludovik od 10. t. t. t. odseka Maribor k 11. t. t. t. t. odseku Vinkovci, pb. uradnica IX. skup. Redžičeva Marija iz Murske Sobotne na glavno ljubljansko pošto, prakt. tehn. X. skup. Erat Milan od 35. t. t. t. odseka Celje k 4. t. t. t. t. odseku Sarajevo, p. t. manipulant X. skup. Mežih Jožko iz Vranista na glavno ljubljansko pošto in Ebrova Hedvika iz Celja v Šmartno ob Paki, ur. priprav. inž. Podboj Stane od 3. t. t. t. t. odseka Ljubljana k 10. t. t. t. t. odseku Maribor, zvan. III. skupine Petkova Frančiška z Rakeka v Stari trgi pri Ložu, služ. II. skup. Povšičeva Roza iz Mežice v Celje, Trontelj Alojzij iz ljubljanske kolodvorske pošte v Šiško, Zanoškar Anton iz Šiške na kolodvorsko pošto v Ljubljani, Zimmerlova Marija iz Guštanja v Prevalje, Arkova Marija iz Starega trga pri Ložu na Rakek in Zupan Bogomila iz ljubljanske glavne pošte v Brežice. — Prestanek službe: pb. ur. VIII. skup. Dularjeva Mara v Kranju in služ. 2. skup. Cafova Elizabeta v Meži sta podali ostavko na poštno službo; služba je odpovedana pogodbenemu poštarju Grmelu Kristijan v Solčavi. — Poroke: pb. ur. VII. skup. Ambrožič Miloš na ljubljanski glavni pošti se je oženil z Zupančičevo Leopoldino, služ. 2. skup.; Verova Karel na mariborski kolodvorski pošti s Ferkovo Stefanijo in Hedl Ivan na kolodvorski pošti v Mariboru z Liponkovo Marijo.

Ostale vesti

Družba sv. Vincencija Pavelskega vabi s tem ponovno vse delavne člane vseh konferenc na občno zborovanje, ki bo jutri, t. j. 19. t. m. v Marijanišču. Zjutraj ob tričetrti na 7. bo sv. maša s skupnim sv. obhajilom v Marijanišču, potem ob pol 9. zborovanje oz. seja centralnega sveta, pri kateri bo volitev predsednika. Opoldne skupno kosilo za tiste člane, ki so se priglasili. Popoldne bodo ob 2. liturgije, na to občno karitativno zborovanje. Predaval bo stolni župnik kanonik dr. Kliner Tomaž o: »Sodobna caritasa. K temu popoldanskemu slavlju so povabljeni poleg članov tudi vsi številni dobrotniki in dobrotnice družbe, kakor prijatelji in prijateljice krščanske dobroteljske sploh. Pridimo polnoštevilno, da se ob zgledu velikega našega vzornika sv. Vincencija Pavelskega uzmemo za dela krščanskega usmiljenja!

Zadnja pot Mihajla Webra. Pogreb prve letošnje žrtve naših planin, pokojnega mladčnika Mihajla Webra iz Novega Sada, se je vršil včeraj ob četrti na 4. mesto ob pol 10. dopoldne, kakor je bilo napovedano, ker so nastale neke zapreke. Pogreba se je udeležilo lepo število pogrebecev, med temi zlasti letoviščniki na Jezerškem in pa ljubljanski stanovski tovariši pokojnika, ki so mu prinesli krasen venec. Pogreba se je udeležila tudi pokojnikova mati, ki je dospela v zadnjem hipu. Pokojnik je bil že v krsti, vendar so na željo prijateljev krsto odprli, da bi ga ti še enkrat videli. Ni ga pa bilo možno spoznati, ker je bil ves razbit. Užalošeni materi seveda niso smeli pokazati njenega pokojnega sina. Pogrebnice cerkvene obrede je izvršil župnik na Jezerškem g. Gostiša, nad krsto so pokojnikovi prijatelji zapeli pesem »Vigrede, eden od njih pa je imel gniljiv govor, tako da so se vsem zasvetile solze iz oči. Za lep pogreb se je posebno trudil g. Vinko Topina, g. Diernbach iz Osijeka pa je zbral nekaj denarja. Ta denar so izročili pokojnikovi materi, ki jo je Mihajlo redno podpiral in je komaj nekoliko okrevala. Pokojnikove znanec in prijatelj prosimo, naj bi se zaradi spomina na Mihajla Webra spomnili na primeren način tudi njegove matere, ki so ji planine ugrabile njeno edino podporo. Naj Mihajlo Weber sladko sniva v vnožju naših planin, ki jih je toliko ljubil.

Prav lepe slike prinaša zadnja, julijska številka ilustrirane mesečne revije »Ilustracija« iz vseh krajev sveta, od domačih krajev in mnogo zabavnega branja. Ne pozabite si ogledati to številko. Dobite jo v vsaki knjigarni in trafiki po 10 Din izvod. Uprava revije »Ilustracija«, Kopitarjeva ul. 6-1.

500-letnica šibeniške katedrale. 24. t. m. se prično velike slavnosti v proslavo 500-letnice šibeniške katedrale. Slavnosti bodo trajale mesec dni. V okviru slavnosti bo prirejena velika etnografsko-umetniška razstava, ki bo nazorno pokazala kulturno življenje šibenika v preteklosti. Dalje se bodo vršila kulturna predavanja in razne sportne prireditve. V zvezi s proslavo se bo vršil 25. 26. in 27. julija evharistični kongres. Višek vseh prireditev bo brez dvoma veli-

slavski plemeniti, ki so sprejela krščanstvo po posredovanju sv. bratov, dočim so se druga vtopila v nemški morju in pozneje v protestantstvu, imajo Slovaki zaslugue za vse slovanstvo in za vse Cerkev. Bilo bi znak srove nevalječnosti, če bi jim po 1100 letnem kulturnem življenju kdo hotel vzeti narodno samobitnost sedaj.

Cirilmetodijska ideja je v ozki zvezi s socialnim vprašanjem. Zedinjenje cerkva je največ odvisno od poglavitne krščanstva med katoličani samimi. Bistvo krščanstva pa je v ljubezni do Boga in do bližnjega. Dokler bo med katoličani toliko socialne bede, toliko ljudi brez posla in stanovanja tako dolgo pravoslavni ne bodo videli potrebe, da bi se približali katolišanom. Kjer je smisel za cirilmetodijsko idejo, tam je tudi praktično pravično reševanje socialnega vprašanja. Toda naprej treba jasni misli; dejanja se rode šele iz misli. Zato je kongres posvetil zelo mnogo pozornosti socialnemu vprašanju in poglavlju v tem oziru svojo ideologijo.

Predavanje Poljaka inž. dr. Česlava Strzeszewskega o marksizmu, kapitalizmu in Slovanih ni prineslo sicer mnogo novega, zato pa je bilo tem zanimivejšo originalnejše in modernejše izvajanje pravoslavne Rusia do-cienta dr. Valerija Vilinskega o socialnem programu slovanstva. Prof. dr. Vilinskij je pokazal na skupni temelj kapitalizma in boljševizma ter obsodil kapitalizem z vso odločnostjo kot najnevarnejšega sovražnika krščanstva in slovanstva. Razvil je konkretni krščansko-socialni program, ki bi naj združil ne samo vse res dejanske katoličane, ampak tudi pravoslavne. Zanimivo je, da je ravno on pred-

Hidro in varno

drči Vaš tovorni voz na Continental ebrih. Močni profilni bloki omogočajo hitro vožnjo in zaviranje, ter nudijo varno oporo na ovinkih.

Viktor Bohinec, Ljubljana

Continental

častna iluminacija katedrale, ki jo bo razsvetljevalo znotraj in zunaj veliko število reflektorjev. Odoben je že 50-odstotni popust na vseh železnica in parobrodih od 25. julija do 25. avgusta.

Dva požara. Iz Starega trga pri Ložu poročajo: V sredo 15. t. m. popoldne se je vnel rad neprevidnosti velik kos gozda nad Knežjo njivo. Velik dim in plameni, ki so švigali visoko čez drevje, so priklicali ljudi, ki so omejili požar s tem, da so izsekali okrog in okrog pas, preko katerega ogenj ni mogel. Kljub temu pa je uničen velik kos gozda. — V Bukovici pri Babnem polju se v noči iz srede na četrtek pogorele tri hiše.

Nagla smrt vojaka na cesti. V četrtek je v Zagrebu naredniku Dušanu Majstoroviču nenadoma prišlo na cesti slabo. Naenkrat je izgubil ravnotežje, se zazibal in padel na tla. Priskočili so mimoidoči, toda bil je že mrtev.

V Dalmaciji je vino po dinarju liter. V Šibeniku in okolici je okrog 40.000 hl neprodanega vina. Ker je izvoz vina povsem prenehal, so te dni cene vina silno padle. V vinskih kletah se dobe najboljša vina po 3 do 4 dinarje za liter. Predvčerajšnjim se je v neki točilnici prodajalo vino po dinarju liter. Kot v zasmeš temu se po nekaterih šibeniških gostilnah prodaja vino še vedno po 10 do 12 Din za liter.

Aretacija družbe elegantnih žeparjev. Za časa sokolskega zleta v Splitu so razni žeparji oškodovali nekatere udeležence zleta za okroglo 100.000 dinarjev. Policija pa je pljunila v roke in res se ji je kmalu posrečilo izslediti tolpo. Aretirala je 18 moških in 5 žensk, ki so po dolgih zasliševanjih priznali nekatere tatvine. So to sami elegantni zločinci, ki so stanovali po najboljših splitskih hotelih.

Zopet požar v Sarajevu. V Sarajevu je te dni zopet izbruhnil silovit požar, ki se je mahoma razširil na cel kompleks poslopj. Pogorelo je šest hišic, tako da je ostalo brez strehe deset stromahnišč družin.

Veliki gozdni požari po vsej državi. Že včeraj smo poročali o številnih gozdnih požarih, ki jih povzroči večinoma silna vročina in z njo združena suša. — Na Psnju pri Novi Gradski je v plamenih 1200 juter gozda. — Ogenj na Kleku, o katerem smo včeraj poročali, se je posrečilo gasilecem lokalizirati, vendar nevarnost novega ognja še ni povsem izključena. — Tudi v okolici Mostarja je bilo te dni več gozdnih požarov. Tako gori v nekem gozdu že tri dni, ne da bi mogli gasilci kaj pomagati, ker leži gozd v višini 1500 metrov in je nemogoče napeljati vodo tako visoko. — Katastrofalni požar na Zagrebški gori, o katerem smo tudi poročali že včeraj, so sedaj po silnem naporu lokalizirali. Kako hitro se je požar širil, vidimo iz dejstva, da so morali oglati, ki so v gozdu žgali oglje, pustiti vse pri miru in bežati na vse kriptle, da so si rešili vsaj zdravo kožo. — V bližini Sarajeva je padla iz drvečnega vlaka iskra in takoj vžgala suho travo ob progi. Ogenj se je takoj razširil na bližnji gozd, ki je bil v pol ure ves v plamenu. Šele, ko je gorel velik predel gozda, so požar opazili in pričeli z lokaliziranjem. Požar še vedno traja.

Katastrofalni požari v Liki. V Sincu pri izvriu Gacke je prišlo te dni do katastrofalnega požara, ki je uničil 25 zgradb in povzročil, da je 14 revnih družin ostalo brez rodnega krova. Ogenj je nastal v neki leseni koči, v kateri je gospodinja kuhala perilo. V pol ure je bila vsa vasica v ognju. Pihaj je južni veter, vrhu tega pa že 45 dni ni bilo nič dežja. Gasilecem, ki pa so morali prihiteti precej od daleč, se je po napornem trudu posrečilo požar omejiti. Škoda je ogromna, zavarovanega nič. — Nad vasjo Ličko Lešče, občina Sinac, gori že nekaj dni gozd. Na mestu požara je zbran bataljon vojaštva, orožništvo iz vse okolice in velika množica kmetov. Vendar do sedaj požara še niso mogli mejiti, ker pihla silen južen veter. Boje se, da se ne ponovi slučaj iz leta 1928, ko je trajal požar poldrug mesec in je zgorel ogromen kompleks gozda.

lagal, naj se Leonova okrožnica Rerum novarum prevede v ruščino in razširi med pravoslavne Rusce.

Delo kongresa se je razdelilo v posamezne skupine, ki bi naj izdelale delovni program in določile smernice za stalne sekcije. Osnovale so se cirilmetodijska, socialna ter kulturno-informativna sekcija, razen njih pa še organizacijska in komisija za izmenjavo dijakov.

Slovenici igrajo vodilno vlogo ne samo v plenumu, ampak tudi v sekcijah, a to ne radi vsiljivosti, ampak vsled izredne duševne nadmoči in avtoritete prelata dr. Griveca in vsled tega, ker edino slovenska delegacija zelo dobro pozna cirilmetodijsko ideologijo in socialno vprašanje. K priljubljenosti Slovencev je mnogo pripomogel njihov kvartet. Po Bratislavi postane vse pozorno, čim se oglasi slovenska pesem. Po mestu se je raznesel značilni izrek: Trije Srbi regiment, trije Hrvati parlament, trije Slovenci kvartet.

Na kongres ugodno vpliva prisotnost 7 pravoslavni Rusov, ki zastopajo tri smeri ruskih organizacij. Rusi so se zahvalili za simpatije in dejansko krščansko ljubezen, ki jim jo izkazuje apostol sv. Cirila in Metoda. Njegovo delovanje jim kaže katoličanstvo v tako priključljivi obliki, da so smatrali za svojo dolžnost udeležiti se kongresa. Neugodno je vplivalo na delegate vseh slovenskih narodov brez izjeme, da se ukrajinska delegacija ni udeležila tega kongresa. Bilo bi poljskemu in ukrajinskemu narodu samo v korist, če bi se tudi Ukrajinci udeležili tega kongresa, ki uglaja narodne spore in ustvarja pogoje za krščansko sožitje slovenskih narodov.

(Dolje)

»To je moja smrt!« V neki gostilni v Osijeku se je predvčerajšnjim pripetil nenavaden slučaj samoumora z zastrupljenjem. Okrog dveh popoldne je prišel v gostilno 38 letni Božo Marušić. V roki je držal kozarec, v katerem je bila neka tekočina. Vstopivši v gostilno, je zaklical natakariči: »To je moja smrt!« Predno se je natakariča zavedla, kaj pomenijo njegove besede, je že nagnil kozarec, v katerem je bila raztopina solne kisline, in ga izpil v dusku. Preljajali so ga v bolnišnico, vendar je le malo upanja, da bo ostal pri življenju.

Vkuhananje in konserviranje sadja in zelenjavi opisuje obširno knjiga »Sadje in gospodinjstvo«. Spisal M. Humeč. Cena 24 Din. — Knjižica je namenjena predvsem našim gospodinjam, ki jim bo prepotreben kazipot vkuhanosti in konserviranja sadja in druga živila za domačo uporabo v vsakem gospodinjstvu, bodisi v mestu, na kmetih, v industrijskem kraju ali letovišču. Dobi se v jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Izšla je v 2. izdaji knjižica »Marija, moja Mati«, ki velja kot sprejemnica v Mar. vrtec. Ker so gg. izrazili željo, da bi bil format malo manjši, se je temu ustreglo. Cena ostane ista: Din 2.— za izvod. Knjižica se je voditeljem in otrokom zelo prikupila. Pove v kratkem vse, kar naj otroci vedo o Mar. vrtnu, njega ciljih in delovanju. V dodatku ima 3 Mar. pesmi z notami, med njimi himno Mar. vrta: »V Marijinem vrtnu«. Naročite jo v pisarni Mar. družbe Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Poštno plačamo sami. Pri večji naročbi damo 10% popusta. — škof. vodstvo Mar. druž.

Za pomladanske izlete vam nudi najboga-tejšo izbiro provianta veleposrednik Slamič na Gosposvetski cesti.

Telesno zaprtje, slaba prebava, ne-normalni razkroj in gniloba v črevih, prevelika množina kisline v želodnem soku, nečista koža na obrazu, na hrbtu in prsih, tvorijo mnogi katari ustne sluznice izginejo prav kmalu z rabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Številni zdravniki in profesorji »Franz-Josef« vodo že desetletja pri odraslih in otrokih obeh spolov uporabljajo z ugodnim uspehom. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

St. Vid pri Stični

Suša hudo pritiska. Vse slabo raste, ker ni vlage. Tisti kmetovalci, katerim je 21. jun. toča potokla, so žito večinoma pokosili, da so vsejali ajdo. Morebiti bo pa ajda bolj uspevala in dala žita za črni kruh. Hudo pomanjkanje vode je povsod, zlasti pa v vasi St. Vid. Na vse zgodaj čakajo ženske pri vodnjakih na vodo, ki se je čez noč natekla. Toda nihče je ne dobi toliko, kolikor bi jo rad imel. Kako potrebni smo vodovoda! Le sredstev za napeljavno vodo ni. Dežek v jutro 16. julija je sicer rast nekoliko pokrepčal, a vode ni dal vodnjakom. Tudi orati je še vedno težavno.

Nesreča. V ponedeljek, 13. julija je to-vorni avto, ki je vozil iz Trebnjega v Ljubljano prešiče, zadel ob voz in zlomil konju nogo. Konja so zaklali in oddali v mesnico. Nesreče je vzrok voznik tovrnoga avtomobila, ker je prehitro vozil in ravno po sredi ceste, da ni bilo dosti prostora za umikanje nasproti prihajajo-čemu vozu.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 18. julija. 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Glasovna napoved, plošče, vremenska napoved, sport. — 13.30 Borzne vesti. — 18.30 Salonski kvintet. 19.30 G. prof. N. Kureti: Nove smerice Ljudskega odra. 20.00 G. dr. Campa: Časnik in časnikarstvo. — 20.30 Delavska godba »Zarja«. — 21.00 Prenos iz Bleda. — 22.00 Salonski kvintet.

Nedelja, 19. julija: 9.00 Kmetstvo predavanje: O kmetiki izobrazbi (g. Jože Krolj). — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.30 Versko predavanje: g. p. Angelik Tominec: Rerum novarum. — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Glasovna napoved, dnevne vesti. — 12.15 Plošče. — 13.00 Vremenska napoved. — 15.30 Kratz in Neal: Veleturist II. del (Ljudski oder). — 16.00 Rezervirano za prenos nogometne tekme za drž. prvenstvo Ilirija: Hajduk. — 20.00 Citre solo, igra g. Emil Mezogoltes. — 20.45 Na hromatično harmoniko igra g. Albert Fonda. — 21.15 Prenos pesmen glasbe iz Park hotela Kazino na Bledu. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Nedelja, 19. julija.

Belgrad: 11.30 Ciganska glasba. 12.30 Radio orkester. 20.00 Vokalni koncert. 20.45 Vokalni koncert. 22.20 Ciganska glasba. — Zagreb: 11.30 Koncert orkestra. 20.30 Citre (lv. Skalar). 21.00 Valček večer. — Budapest: 10.00 Nabožna glasba. 19.45 Orke. 20.30 Orkestralni koncert. — Dunaj: 10.30 Deški pevski zbor. 11.05 Simonični orkester. 13.25 Koncert (C. Lorenz). 19.30 Pesmi. 20.00 »Mikado«, opereta. A. Sullivan. 22.20 Večerni koncert. — Milan: 10.50 Nabožna glasba. 12.30 Pestra glasba. 19.05 Pestra glasba. 20.55 »Clovek, ki se smeje«, opera. A. Pedrallo. — Oslo: 11.00 Cerkevna glasba. 13.00 Orkestralni koncert. 20.00 Komorna glasba. 22.05 Plesna glasba. — Praha: 19.00 Koncert mandolin in kitar. 19.45 Bratislava. 22.15 Češki orkester. — Langenberg: 20.00 »Rigoletto«, opera. Verdi. — Načn glasba. — Rim: 13.00 Pester koncert. 21.00 Pester koncert, komedija. — Berlin: 19.20 Zabavni koncert. 20.30 »Potsdamska cesta 17a«, igra. 22.30 Plesna glasba. — Katowice: 12.15 Večerni koncert. 23.00 Lahka in plesna glasba. — Toulouse: 12.30 Nabožna glasba. 20.30 Koncert. 21.00 Orkestralni koncert. 23.30 Koncert. — Stuttgart: 20.05 Večerni koncert. 22.20 Ples. glasba.

Bratislavski slovanski kongres

Drugi dan kongresa

Delegati so ves dan zaposleni z napornim delom. Vsako predavanje in vsak razgovor se vrši v jeziku govornika, vendar se delegati vseh slovanskih narodov dobro razumejo. Predavanja in plenumi drugega dne kongresa so skušala podčrtati z znanstvenimi razlogi slovaško narodno samobitnost in pokazati mednarodni pomen slovaške zgodovine. Vladni svetnik ing. Stefan Jansak, predsednik drž. tehnične komisije za Slovaško je govoril o raznih problemih Evrope in o Slovaki. Z lahko umljivimi globokimi filozofskimi in zgodovinskimi razlogi je pobiljal nemško klasifikacijo ras v polnovredne, kulturnosne in manjvredne, obsojene k hlapčevstvu in zaniku. Z zanimivimi podatki iz socialne in agrarne zgodovine je dokazoval, kako so Slovaki morali trpeti strašne posledice te teorije. Naglasil je, kako so se veliki Slovaki od Pandila pa do Štra in Murbana borili proti njej z uma svitlim mečem. Dokazoval je, da je uveljavljanje teorije o nadvrednosti nekaterih slovanskih narodov škodljivo ne samo vsemu slovanstvu, ampak tudi v poglubo tistemu narodu, ki jo prakticira.

Prof. dr. Juraj Hodal je govoril o pokristjanjenju Slovakov, podložnikov kneza Kocela in Svetopolka, kar je imelo za posledico pokristjanjenje vseh Slovanov po direktnem ali indirektnem delovanju sv. Cirila in Metoda. Ker so se v boju s slovanskimi neprijatelji obdržala v vsemem in narodnem oziru samo tista

Bolezni želodca, slabo prebavo

in nepravilno vretje ureja »FIGOL«.

»FIGOL« pospešuje teč, čisti in osvaja kri, krepi telo. — Priporočila se odraslim in otrokom.

FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, po pošti ga razpošilja proizvajalec: Lekarna Dr. Semelčič, Dubrovnik 2/44, 3 stekli. s poštnino 105 Din, 8 steklenic 245 Din. 1 steklenica 40 Din.

Telefon - avto - radio

O teh pridobitvah našega časa kramlja na duhovni način Američan H. L. Mencken:

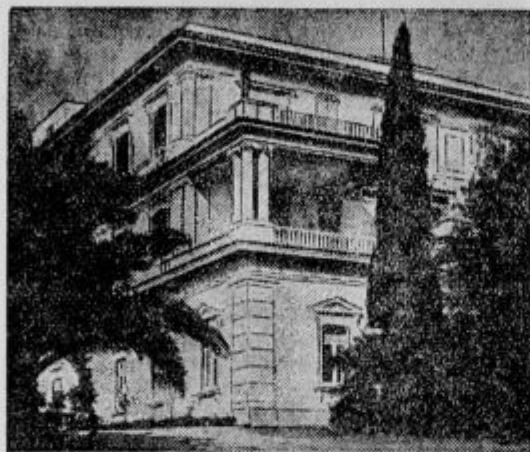
»Kar imenujemo napredek,« je menil nekoč Havelock Ellis, »je zamenjava enega zla z drugim«. Saj morajo biti ljudje, ki jim telefonsko zvenenje napravi radost, toda če so, moram vendar reči, da jih še nikoli nisem videl. Najbrže predstavlja telefon, kakor ga danes poznamo, več čistega možganskega dela, kakor katerakoli druga človeška iznajdba. Toda noben človek ni mislil na to, da bi telefonski signal olepšal. In vendar bi mogli ta zvok z majhnim trudom poglobiti, ga napraviti blaglasnega in celo pomirljivega. Telefonski inženjerji ga puščajo neizpremenjenega in vsako uro dneva trpe zaradi tega milijoni ljudi!

Telefon je po mojem mnenju največja dobrota, ki so jo bile mrzkosti kdaj deležne: dvignil je njihovo staro umetnost do novih možnosti in jim pomagal, da so prodrle do zadnjih utrd zasebnega življenja. Vsi ukrepi proti telefonujoči mrzkosti so se izkazali kot brezuspešni. Tu je n. pr. tajna številka: poprečno nadarjena mrzkost ji bo kos, kakor bi bila otročja igrača; izvohati tajne telefonske številke spada med začetne spretnosti njenega rokodelstva. Mrzkost jo najde z avtomatično gotovostjo kakor Newyorčani naslove šepetalnih pivnic. In tako oblegajo naročnika s tajno številko tako viharno, kakor bi bila njegova telefonska številka z ognjem zapisana na nebu. Njegovi prijatelji pa pozabijo številko ravno ob kritičnih prilikah in ga tako oripravijo ob marsikako prijetno opravljanje in tehtno povabilo na vino.

Ne samo težko, ampak skoraj nemogoče si je svet predstavljati brez telefona. Telefonski aparati so postali za človeštvo, posebno v Združenih državah, tako neuporabni, kakor steklo za okna, časnik ali jedilni prašek. Tod in tam se

avtomobilskemu sportu. Svoje vozilo sem prodal že 1919. l. in se tega nisem nikoli kesal. Če se moram gibati v mestu, ki je za udobno tikanje postalo preveliko, vzamem taksi, ki je cenejši in varnejši nego zaseben voz in napravljajo človeku mnogo manj jeze in nepravilnosti. Če pa nameravam potovati kam dalje, potem se zatečem v Pullmanov voz, ki je daleč pred vsako drugo človeško iznajdbo za udobno potovanje.

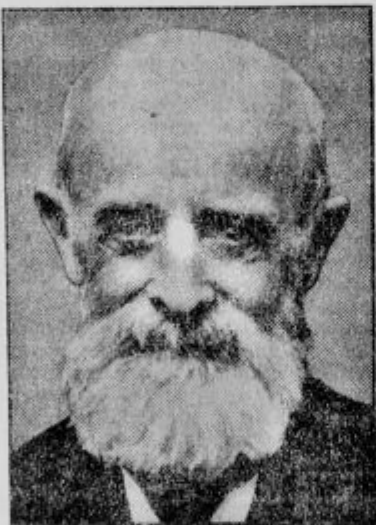
Radio, to moram priznati, ima šanse, ki jih pa ne bo mogoče izkoristiti, dokler bo zrak nasičen in okužen z jazzom in pa s slaboumnimi predavanji sleparjev, ki o stvarih, o katerih govorijo, nimajo nobenega pojma — in še s strašnim grgranjem pevcev in pevk devete stopnje. V gramofon bom pa s celim srcem veroval še-le tedaj, kadar bo kaka družba izdala dobro ploščo z Brahmovim sekstetom B-mol, opus 18. Doslej sem zastojal prebrskal po taki plošči vse mogoče kataloge.

Grad Achilleion na otoku Krfu (last cesarice Eli zabete in kasneje Viljema II.), ki ga namerava kupiti neka belgijska družba ter ga preurediti v moderno igralnico.

Spiritizem, ločitve

Neko pariško sodišče je te dni prejelo tožbo na ločitev zakona, ki navaja nenavaden vzrok. Gospa, ki zahteva ločitev, navaja, kako se je poročila z mladim vdovcem kmalu po smrti prve žene. Sprva je bil zakon popolnoma srečen; potem pa se je mož vdal spiritizmu in je vsako noč klical duha svoje prve žene. Točno o polnoči je skočil vedno iz postelje, se zamaknil, pohištvo pa je začel plesati. To vse naj bi še bilo. Toda naposled se je začel duh pokojne žene mešati v domače razmere. »Vidiš — je dejal duh možu — ti sedaj nisi več tako postrežen, kakor si bil preje vajen. Predvsem pa tvoja nova žena ne zna kuhati.« Umljivo, da nova soproga tega ni mogla mirno požreti. Poslej je nastalo v hiši celo pekel, prepirov in izgredov ni bilo konca. Tega tožiteljica ne prenese več in zahteva zato ločitev.

Caspar Schmitt, kemik v Heidelbergu, ki je iznašel postopanje, po katerem se da bombažno seme predelati v izvrstno živilo. Bombažno seme vsebuje 50% beljakovin ter mnogo fosforjeve kisline in aluminijevih soli, ki so za človeško telo dragocene. V Egiptu Schmittovo iznajdbo že izkoriščajo; bombažno seme predelujejo v moko in kakao.

Dovtip, ne izjava

Zadnjič smo priobčili izjave bivšega nemškega cesarja, ki jih je bil objavil neki pariški list. V izjavah je Viljem obetal Francozom revanšo in imenoval Hindenburga tatu. Sedaj je iz Doorna izšel demanti, ki označuje »intervju« kot popolnoma izmišljen.

Slučaj ali namemba?

»Mnogi bodo morda v naslednjem videli slučaj, toda prigodilo se je že tolikokrat, da sem trdno prepričan, da je bilo to delo božje Previdnosti.« Tako je pisal msgr. Belezze iz Švazilandije Klaverjevi družbi. »To namreč, da pošiljate Vaše družbe dospe vedno v tistem trenutku, ko je sila in potreba največja. Izmed 7 predstojnikov prefektore me jih je 6 prosilo za nujno pomoč, da bi mogli pravočasno plačati katehiste. Zdaj pa bom mogel Vaš poslani denar razdeliti mednje. — Šolsko vprašanje je in ostane najvažnejše za naš misijon. Rešeno bi bilo takoj, ko bi imeli dovolj denarnih sredstev na razpolago. Morali pa smo 15 šol zapreti in jih bomo morali še več, ako nam božja Previdnost o pravem času ne pride na pomoč. Vlada vedno več zahteva od šol; vsled tega se dvigajo plače za učitelje, podpore od strani vlade, ki bi človek pričakoval, da bodo temu primerno večje, so pa manjše, vsaj zaenkrat. Nihče pa ne ve, kdaj se bodo povečale. Iz svoje blagajne moramo letno prispevati za šole 1000 angl. funtov. In to za šole, pri katerih še nimamo nastavljenih učiteljev. Zato se priporočam molitvi Vaših dobrotnikov.«

Kdor izmed nas je že kdaj občutil posebne vrste veselja, ko mu je pomoč prišla baš o pravem času, ta bo razumel, kako mora biti pri sru misijonarju, ki je navezan le na tujo pomoč, ako mu ta pomoč baš v najhujši stiski pride. Zato bomo gotovo skušali, da mu večkrat to veselje napravimo. Darovi za vzdrževanje šol v poganskih deželah naj se blagovolijo poslati na Klaverjevo družbo v Ljubljani, Metelkova ul. 1.

Sokolov, novi zionistični predsednik.

Stava za kmetjsko pamet

Stara avstrijska in madjarska aristokracija je bila znana po svojih muhah in domislekih, ki so včasih stali cela ogromna premoženja. Tako sta nekoč sklenila stavo eden izmed knezov Schwarzenbergov in eden grofov Károlyjev za 100.000 kron. Predmet stave je bilo vprašanje, kateri kmet je bolj prebrisan: avstrijski ali ogrski. Vprašanje naj bi se rešilo na ta način, da bi oba magnata privedla na Dunaj vsak svojo desetglavo kmetjsko deputacijo, obiskala z njo dvorno zakladnico in nato naj bi vsaka deputacija povedala svoje mnenje, koliko približno so vredni tam nagradeni zakladi. Tako se je tudi zgodilo. Ko so kmetje obšli vso zakladnico, so avstrijski kmetje zaskrbljeni začeli stikati glave in se posvetovati. Posvetovanje je trajalo dve — tri ure in nazadnje je stopil njihov vodja pred plemiča in imenoval visoko, milijarno vsoto. Ogrski kmetje se niso posvetovali dolgo. Komaj so se dobro ozrli po zakladnih, je že zamrmral eden izmed njih, neki vaški načelnik: »No, toliko bo to že vredno, kakor lep, pohleven dežek v maju.« Ta odgovor, ki ne kaže samo prebrisanosti, marveč tudi dokaj življenjske modrosti, je grofu Károlyju priporil stavo.

Grof Schwerin v. Krosigk, zastopnik Nemčije na Hooverjevi konferenci v Londonu.

Redek zgled

Sir Isaac Isaacs, prvi avstralski guverner, ki je bil rojen v Avstraliji, se je spričo gospodarske krize, ki stiska deželo, odpovedal svoji plači v znesku 1100 funtov sterlingov (okroglo 300.000 Din) mesečno že preje se je odpovedal svoji sodniški pokojnini v znesku 1400 funtov sterlingov in posebni odškodnini, ki so jo plačevali prejšnjim guvernerjem, v znesku 2000 funtov sterlingov.

Čehoslovaški turisti

Na Čehoslovaškem je vsega nad 163 tisoč organiziranih turistov. Planinskih društev je 15, med temi je največji Klub čehoslovaških turistov s 77 tisoč člani. Drugo mesto zavzema nemški Hauptverband der Wandervereine s 56 tisoč člani. Razen tega je precej delavskih turističnih organizacij z znatnim številom članov.

Nemški državni predsednik Hindenburg ob prihodu v Berlin, kamor je zaradi kritičnega položaja prišel z dopusta.

Potres izpremenil dno Severnega morja

V teku zadnjih mesecev je bilo v Severnem morju več potresov, ki so povzročili veliko valovanje morskih voda in poplave na obalah. Nedavno je plul norveški parnik Harbis v megli iz Baltskega v Severno morje. Da bi dognali lego, so merili globino. Tedaj so ugotovili prej neznan globine in plitvine. Kjer je prej znašala globina 228 čevljev, so namerili sedaj samo 110 čevljev, potem pa zopet nove globine. Parnik je nato izvršil sistematične meritve in ugotovil, da se je dno Severnega morja na splošno izpremenilo; nove vzpetine znašajo do 30 metrov in podobno obsežne so nove globine. Spričo skoraj šilastih peščenih gričev, ki se nahajajo v Severnem morju, se je nevarnost za parnike, da nasedejo, po zadnjih talnih izpremembah znatno povečala.

Zadnje priprave na »Zeppelinu«

Na »Zeppelinu« so odstranili še dva prostora za moštvo, da prihranijo težo. Dne 21. jul. bo zrakoplov popolnoma pripravljen za pollet. Dne 23. t. m. bo izvršil poizkusno vožnjo, katere se bodo udeležili vsi znanstveniki ekspedicijske, da preizkusijo svoje instrumente. S posadko vred bo štela ekspedicija 46 oseb.

Koliko stane Čehoslovaško brezposelnost

Čehoslovaška državna blagajna je izplačala letos od 1. januarja do 1. julija za 128 milijonov Kč brezposelnih podpor. Država prispeva v zadnjem času za brezposelne podpore dve tretjini, eno tretjino pa strokovne organizacije. Do nedavna je plačevala država samo polovico, a ko so bile blagajne strokovnih organizacij izčrpane, je morala podporo povišati.

»Za shrambo kožuha čez poletje je treba plačati 200 Din.«

»To je ostudno drago. Ali mora biti?«

»Gotovo, drugače pridejo vanj molji.«

»Potem pa nesi kožuh čez poletje raje v zastavljalnico. Tam ga tudi dobro opraše proti moljem, pri tem pa dobiš še denar...«

Mamica in mala Danica srečata na izprehodu mamičino znanko, ki vozi svoja dvojčka v vozičku tako, da imata vsak na enem koncu glavo. Mamica je seveda vsa »vzhičena« nad dojenčkoma, ki ju ne more prebricati. Kako sta ljubka itd. Ker se Danica nič ne zmeni, jo pokliče mama, češ: »Poglej no, Danica, kako srčkano je to!«

Danica pa zakliče zaničljivo: »Oh, naš doma je mnogo bolj srčkan, čeprav ima samo na eni strani glavo...«

Najdaljša gasilska lestev v Evropi, ki so jo te dni preizkusili pariški gasilci na slavaloku.

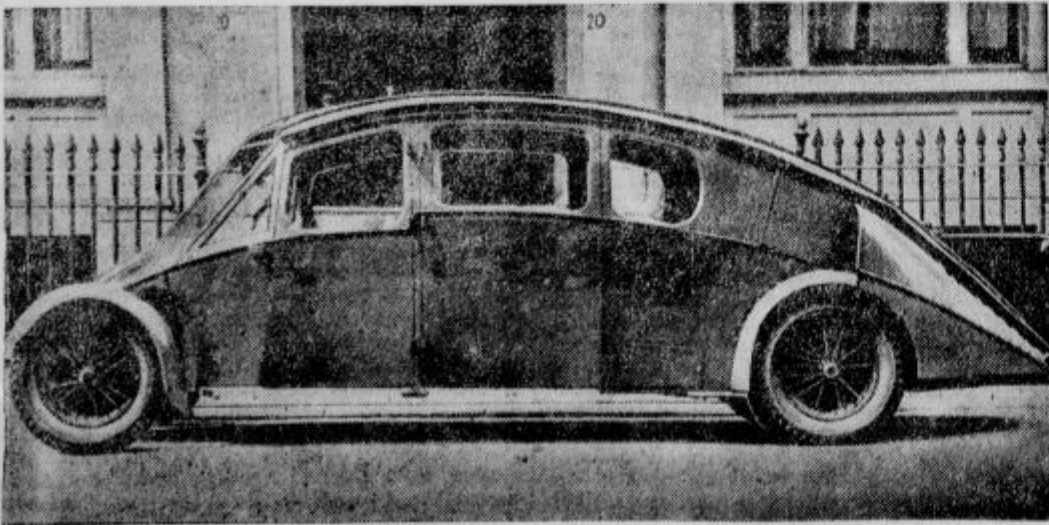

Prof. W. Wiese, vodja »Malyginove« ekspedicije na sever.

vedno zopet sliši, da je kak mož, ki se je hotel rešiti telefona, zbežal v kako pozabljeno vas, da bi premišljeval kakor grški filozof; toda njegova premišljevanja veljajo slednjič rožnim križarkam, single taxi, agrarni pomoči ali kakih drugih novosti. Jaz sam sem že več ko desetkrat odredil, da naj telefon odklopijo, a vedno zopet je naneslo naključje, da sem se ga poslužil v v nujni zadevi, predno je prišel mož, ki naj bi bil aparat odklopil; tako sem vselej sprejel moža z opravičevanjem in čašico žganja. Neki tak telefonski Janez mi je pravil, da dobivajo vsak dan do pol stotine naročil, naj odklopijo zasebne telefone, da pa teh nalogov nikdar ne izvrše. Jaz sam imam sedaj že dva telefona v hiši in se pravkar pripravljam, da si naročim še tretjega. V desetih letih bom nedvomno tako daleč, da bo imela vsaka soba svoj telefon, kakor danes po velikih hotelih.

In kljub temu ostanem teoretično sovražnik telefona in ga dalje preklinjam. Je to velika iznajdba, ki je prinesla človeštvu veliko koristi, meni osebno pa vsaj toliko zlega kolikor dobrega. Kolikokrat mi je en sam telefonski poziv uničil delo celega večera, mi razdratil duha in priščipnil dohodke!

Dovolj sem star, da se spominjam časov, ko so bili telefoni še zelo redki, in sem tudi romantičen dovolj, da verjamem, koliko srečnejši sem bil tedaj nego danes. Vedno sem imel od telefona več nego od drugih dnevnih čudes, od radia, gramofona, električne luči, kina in avta. Morda sem prvi Američan, ki se je popolnoma iskreno in resnično odpovedal

Najnovejši avto valeskega princa v zrakoplovni obliki. Motor je na zadnjem koncu voza.

Ljubljanski gostilničarji zborujejo

40. redni občni zbor ljubljanskih gostilničarjev.

Ljubljana, 17. julija.

Včeraj se je vršil na restavracijskem vrtu g. Fr. Kavčiča na Privozu št. 4, 40. letni redni občni zbor Zadruga hotelirjev, gostilničarjev, kavarnarjev, izkuharjev in žganjetočnikov v Ljubljani. Načelnik Fr. Kavčič je ob navzočnosti 45 članov in članic ob 4 s pozdravom otvoril občni zbor, pozdravil tajnika Zbornice za TOI dr. Pretnarja in zastopnika obrtnega nadzorstva g. Rupnika. Omenjal je, da se bo jubilej 40 letnega obstoja zadruge praznoval slovesno ob otvoritvi Gostilničarskega doma, in se spomnil v preteklem letu umrlih članov zadruge. Nato je prešel na dnevni red in tajnik Pinter je prečital zapisnik zadnjega občnega zbora. Po kratki debati o počasnem poslovanju mestnega dohodarnega urada, kadar gre za to, da vrne denar, se je zapisnik odobril. Nato je pozdravil tajnik Zbornice za TOI dr. Pretnar občni zbor in mu čestital k 40 letnici obstoja zadruge. Priporočal je, da naj občni zbor ne polaga paze na hitri in formalni potek občnega zbora, ampak naj polaga še večjo pažnjo vsem panogam gospodarskega razvoja, zlasti tujkega prometa, ki se tičejo v prvi vrsti zlasti gostilničarjev. Saj so gostilne in hoteli v vsakem mestu ogledalo kulturne stopnje prebivalstva. Zanimaja naj se občni zbor tudi za organizacijo prometa, razpravlja o stanju naših cest, železnice, o vpeljavi letalskih prog itd., ker to so žile, po katerih prihajajo tuji k nam. Če bodo dohodki za tuje prikladni in združeni s čim manjšimi nepriključitvami, jih bo vedno več in od teh bo tudi gostilničarski etan lahko marsikaj pridobil. Govorniku se je načelnik zadruge zahvalil v imenu zadruge za vso podporo, ki jo je zadruge imela zlasti v Zbornici za TOI. Razvila se je majhna debata, v kateri se je podčrtavalo, da tako zadruge kakor Zbornica nista storili ničesar za gostilničarje, na kar je repliciral dr. Pretnar in dokazal, da izvršajo vsi napadi zgolj iz neinformiranosti. Sledilo je poročilo o delovanju zadruge v preteklem letu, ki je bilo soglasno sprejeto, in hkrati tudi računski zaključek, ki izkazuje 94.085 Din dohodkov, 61.667 Din izdatkov in torej čistega prebitka 32.418 Din. Celokupno imetje zadruge pa znaša 84.159 Din. Računski zaključek je bil soglasno odobren. Pri debati o proračunu se je sklenilo, da se zviša radi večjih izdatkov proračun od 60.000 na 70.000 Din, članarina pa naj ostane ista kot doslej. Nato so se vrstile volitve načelnstva in odbora, ki so se pa radi formalnih debat močno zavlekle. Končno je bil izvoljen sledeči odbor: načelnik Fr. Kavčič, podnačelnik Krapež; v odbor pa so bili izvoljeni Skuli R., Stritar, Černe J., Banko I., Rist K., Miklič Fr., Tomc Hr., Šterk P.; za namestnike pa Breskvar Fr., Zupančič L., Rot A., Bončar M.; za preglednike računov Brezovšek K., Černe L.; za namestnika Hubad Joško. Pri slučajnostih je poročal načelnik, da je prejel od mestnega načelnstva okoliščino o slavnostnih dneih od 6. do 8. septembra, ki bodo

združeni s jesenskimi vselesnim, razstavo jugoslovanskih mest, odkritjem spomenika kralju Petru, festivalom in tujsko-prometno razstavo. Ker bo tedaj naval tujecev v Ljubljano ogromen, naj se konstituirajo širši odbor, ki bo organiziral prehranjevanje in nastanjanje tujecev v Ljubljani. V tega se izvolijo poleg odbornikov še sledeči: Skerlep, Tonec, Lavtarič, Hubad, Košak, Rot in Klasek. Vnaprej se sklene, da bodo gostilničarji do tedaj določili nižje cene za prenočevanje, prehrano pa bodo dajali v treh razredih po najsolidnejših cenah. Nato je občni zbor sklenil, da odpošlje spomenico, v kateri bo zahteval, da se zapre vselesni tudi na zabavalšču najkasneje ob 8. uri, ker trpi radi tega gostilničarska obrt. Nato je prišla v debato nameravana odredba mestnega fizikata, da se mora prodajati kruh v vrečah (kar toplo pozdravljamo: opomba uredništva). Občni zbor sklene, da bo zahteval od peklov, da jim dobavljajo kruh v vrečah, kar sta storili tudi že dve ljubljanski pekarni. Nato opozarja tajnik hotela »Union« Skerlep na okoliščino, ki so jo dobili vsi hoteli in prenočišča s policijske uprave glede tujkega prometa. Opozoril je takoj po prejemu o tej okoliščini zadruge in ji svetloval, naj zadruge zaprosi na policijski za prepis okoliščine. Zadruge je to storila, pa okoliščine ni dobila. Zato je prečital okoliščino, ki zahteva najbolj natančno izpolnitev vseh rubrik v priglasiščah, razen tega pa to, da naj hotelski vratarji odvzamejo vsakemu tuju vse potne listine, dokler biva v Ljubljani. Na ta način bi vsi tuji ostali v Ljubljani brez legitimacij in če bi se moral bodisi pri raciji bodisi radi česa drugega legitimirati, se ne bi mogel in bi moral romati na policijsko. Podoben slučaj se je zgodil prav radi tega že v zadnjem času na Bledu in je vzbudil veliko ogorčenje tujecev. Zadruge je konstatirala soglasno, da bi pomenilo tako postopanje absolutno oviranje tujkega prometa, ki ga zlasti pri nas z vsemi silami skuša podpirati banovina in privatna iniciativa. Prav tako naj se vnovič energično protestira proti 20% hotelski davčini. Nato je bil občni zbor zaključen in se je takoj otvoril občni zbor bolniške blaginje članov zadruge. Blaginja je prešla na mesečnih prispevkih 121.880 Din, skupnih dohodkov pa je imela 125.747 Din, vseh izdatkov pa je imela bolniška blaginja za izplačane podpore, zdravniške, zdravila, bolnišnico in prevozne stroške ter drugo 126.460 Din, izkazuje torej 713 Din primanjilja. Občni zbor je ugotovil, da marsikateri člani izrabljajo bolniško blaginjo, zlasti premožni, ki zahtevajo previsoke podpore. In vendar je ta blaginja najcenejša in izplačuje vsote kot nobena druga. Ker s sedanjim prispevkom 50 Din bolniška blaginja ne more izhajati, se zviša prispevek na 60 Din. Sklene se, naj vsi bolniki pokličejo zdravniška zadruge dr. Mavricija Rusa, ki bo doletel za vsak slučaj primerno zdravljenje. Po nekaterih podrobnostih je bil občni zbor zaključen ob 7 zvečer.

Mestna hranilnica ljubljanska v l. 1930

Ljubljanski občinski svet je včeraj odobril računski zaključek Mestne hranilnice ljubljanske. Ker je Mestna hranilnica ljubljanska po višini svojih vlog eden naših največjih denarnih zavodov, objavljamo najvažnejše podatke iz njene bilance. Hranilne vloge (na knjižice, domače hranilnice in tekoče račune) so lani narasle za 8,5 (1929 20,8) milj. Din, k temu pa je treba pristeti še kapitalizirane obresti 23,0 (20,4) milj. Din tako da znaša vsa prirastek 43,6 (49,3) milj. in so dosegle vse vloge na koncu leta 1930 450,2 (406,6) milj. Iz manjšega prirastka vlog kakor prejšnje leto bi se dalo sklepati na poslabšanje splošnega gospodarskega položaja. Hranilnica pa se poslužuje tudi drugih tujih sredstev, tako je imela lani iz resekonta 11 (11) ter iz lombarda 2,4 (2,4) milj. Din. Tako znašajo skupno vsa tujia sredstva 463,6 (430) milj. Din v primeri z 9,5 (7,1) lastnih sredstev večšji letošnji dotaciji.

Plasmani hranilnice so bili sledeči: hipotekna posojila 52,2% (30,2), občinska 77,3 (65,8), menična 11,0 (11,1), vredn. papirji 26,3 (28,1), tekoči računi 255,2 (224,0), naložbe 32,5 (50,4), Kreditno društvo 7,1 (6,6), nepremičnine 9,0 (9,2), gotovina 1,7 (1,0) itd. Iz teh podatkov je razvidno, da so se zvišala relativno najbolj hipotekna posojila. Poročilo ugotavlja, da je to povzročilo pripisovanje živihni stavbeni delavnosti v Ljubljani in bližnji okolici, deloma pa tudi v Zagrebu, kar se nam zdi potrebno kritike, ker bi moral biti pač princip, da se naj denar nalaga tam, odkoder je prišel, torej predvsem v naših krajih. Da so vredn. papirji padli, je pripisovati večjemu izrebanju in odpisom, novih pa hranilnica razen delnic Agrarne banke ni kupila. Svota občinskih posojil se nam zdi majhna, ker gotovo posojila občinskim podjetjem figurirajo v drugih postavkah. Naložbe zavoda so se zmanjšale.

Iz računa dobička in izgube je razvidno, da so znašali dohodki 33,1 (29,5) milj. od tega največ obresti, dočim je provizija padla od 2,8 na 1,6 milj. V zvezi z naraščanjem posla so se zvišali upravni stroški (med temi tudi plače). Hranilnica ima glasom seznama danes 16 (lani 20) uradnikov ter 13 (12) pomožnih uradnikov in uradnic ter 3 volonterje. Odpisi so znatni, tako znašajo pri bančnem tekočem računu 0,7 (1,35) milj. Slavonska banka je gotovo že odpisana. Pri vrednostnih papirjih znašajo odpisi 1,4 milj. Čisti dobiček je po vseh odpisih in stroških znašal 2,35 (2,2) milj. od česar gre pokojninskemu zakladu 0,1 (0,3), splošnemu rez. zakladu pa se je dalo 2,2 (1,45) milj.

Denarni promet hranilnice je narasel od 1.284,7 v letu 1929 na 1.448,9 milj.

Zanimiva je primera ljubljanske mestne hranilnice z razvojem zagrebske mestne hranilnice. Hranilne vloge so znašale (v milj. Din):

Leto	Ljubljana	Zagreb
1926	259,0	206,2
1927	314,0	275,0
1928	357,3	323,2
1929	406,6	402,9
1930	450,2	475,2

Ta veliki dvig Zagreba je razumljiv, če vpoštevamo velikost mesta in njegov finančni pomen. Zagrebska hranilnica je bila ustanovljena 1914, ljubljanska pa 1889. Že l. 1929 je kazalo, da bo zagrebski zavod prehitel ljubljanskega, kar je bilo slučaj leta 1930.

Vpis v zadržni register: Živnorojska zadru-
ga v Leskovcu pri Krškem r. z. z. o. z.

Poravnalo postopanje je uvedeno o imovini
Mayer Karla Teodorja, Fotomayer v Mariboru, Go-
spodka ulica 39, roka: 12. in 17. avgusta.

Likvidacije: Zadruga državnih uslužbencev za
nabavo stanovanj v Ptuj, r. z. z. o. z., Brodska za-

delnice: Hrvatska 50—60, Katoliška 58,50—55,
Kreditna 121—126, Union 150—152 (150), Jug 67
—68 (67), Lj. kred. 120 den., Narodna 6850 den.,
Obrtna 86 den., Prastrediona 957,50—965, Srbska
190—192, Zemaljska 120—122, Industrijske delni-
ce: Nar. šum. 25—30 (25), Danica 65—70, Pivara Sar.
210 bl., Drava 235 den., Sečerana Osejek 215 den.,
Oej. ljev. 185 den., Brod. vag. 321, Union 55—65,
Vevče 120—122 (120), Isis 46 bl., Ragusa 300 d.,
Oceania 190 den., Jad. plov. 480—520, Trboveljska
232,50—240.

Belgrad. Narodna banka 6500, 7% inv. pos.
85—86 (37.000), agrarji 46—49, vojna škoda 375—
379 (5000 kom.), 11. 385—388 (200 kom.), 12. 390
(1000 kom.), 6% begl. obv. 61—62 (3800), 8% Bler.
pos. 90,50 bl., 7% Bler. pos. 79—80 (4000 dol.).

Dunaj. Podon.-savski-jadr. 93,45, Wiener
Bankverein 14,50, Escomptes. 149,70, Union 18,5,
Aussiger Chemische 124, Alpine 14,85, Trboveljska
29,75, Kranj. ind. 43,75, Leykam 2.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu, Lon-
don: 7% Bler. pos. 78—74,25, Newyork: 8% Bler.
pos. 87—89, 7% Bler. pos. 70—74, 7% pos. Drž.
hip. banke 75—75,25.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal danes docela
neizpremenjen, razvotako tudi cene.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence ne-
izpremenjena. Promet: 42 vagonov pšenice, 17 va-
gonov koruze, 7 vagonov moke, 1 vagon otrobov,
1 vagon ovsa, 1 vagon ječmena.

Sombor. Pšenica sr. nova 79 kg 2% 169—171,
slav. nova 79 kg 2% 167,50—170, koruza bač.
102,50—105, bač. julij 104—106, bač. ladja Donava
šlep 103—105, moka ba., št. 2 245—265, oves bač.,
er., slav. nova 150—155, ječmen bač. novi, kasa
duplikat 104—106, sr. novi, kasa duplikat 106—
108, otrobi bač. prompt. 112,50—117,50. Tendence
prijazna. Promet: skupno 112% vagona.

Živina

Mariborski spinski sej dne 17. julija. Pri-
peljanih je bilo 258 svinj. Cene so bile sledeče:
Mladi pruhči 5—6 tednov stari 70—80 Din, 7—9
tednov 90—130, 3—4 meseca 150—230, 5—7 mese-
cev 350—400, 8—10 meseca 450—500, 1 leto 600
do 750 Din. 1 kg mrtve teže 9—10 Din, žive teže
6—7,50 Din. Prodani so bili 108 komadi.

Izvoz v juniju l. l. je po podatkih Zavoda za
pospeševanje znanje trgovine znašal 135.933 ton
in 77.822 kom. (maja 1931 169.226 ton in 61.693
kom.). Od maja na junij je narasel izvoz lesnih
izdelkov, sadja, perahine in drobnice, dočim je iz-
voz ostalih predmetov po teži padel. Škoda ker za-
vod ne objavlja tudi podatkov o vrednosti izvoza.

Gospodarska kriza in MUD

(Dalje.)

Vprašanje prebivalstva in brezposelnost.
Osmi izvor motenja: Zapreke, ki ovirajo, da se
ne more gibanje prebivalstva prilagoditi mož-
nostim, ki bi mu odprle gospodarske pomožne
vire sveta.

Materijal za razpravljanje o tem vpraša-
nju je zbral Hersch, profesor statistike in de-
mografije na univerzi v Zenevi. Iz mednarod-
nemu uradu dela razpoložljivih podatkov sledi,
da sicer ne tvori slaba prilagoditev gibanja pre-
bivalstva gospodarskim možnostim sveta bistvene
svojevzročne za usodepolno naraščanje brez-
poselnosti, vendar pa moremo z gotovostjo trdi-
ti, da je vzrok krajevni brezposelnosti, ki
vlada že deset let sem v gotovih deželah in dr-
žavah.

Nezadostna prilagoditev prebivalstva go-
spodarstvu more pomeniti dvojce: Ali je prebi-
valstvo slabo razdeljeno z ozirom na gospodar-
ske pogoje, ali pa ne odgovarja red mednarod-
nega gospodarstva pogojem razdelitve ljudi na
zemlji. Če ugotovimo, da je na prostorno dolo-
čenem ozemlju nesorazmeren del delavstva traj-
no brezposeln, more to pomeniti, da je število
delavstva preveliko. More pa tudi pomeniti, da
vlada pomanjkanje potrebne kapitala (ali da
ni razpoložljiv kapital primerno uporabljen), da
bi nudil delavcem na licu mesta produkcijska
sredstva in surovine, da bi potem predelavalja
ustvarjali izdelke, katere bi mogli postaviti
na trg.

Kakor izvaja profesor Hersch, more na-
stati relativna preoblikovanost tudi v državah,
ki so sicer redko naseljene n. pr. v Združenih
državah Amerike, kjer pride na 1 kv. km le
15 prebivalcev, dočim v Evropi 49. Ta slučaj bi
moral nastati, če bi bil prirastek prebivalstva
v primeri s pričujočim številom prebivalstva.
Toda tudi ta slučaj ne pride v poštev za Združene
države Amerike. Prirastek prebivalstva, ki
je znašal od 1840 do 1850 30%, je od tega časa
stalno nazadoval. Med leti 1890 do 1900 je zna-
šal le 21%; od leta 1920 do 1930 le 16%. Pri tem
pa moramo posvetiti pozornost okolnosti, da ne
gre v tem slučaju toliko za narast prebivalstva
sam na sebi, ampak za narast v primeri z na-
ravniimi pomožnimi viri in v primeri s priču-
jočim kapitalom, ki je potreben, da odpre te
naravne vire. Tudi v tem pogledu so dani po-
goji, da bi moglo prebivalstvo v Združenih dr-
žavah Amerike narasti veliko nad sedanje sta-
nje. Kar se tiče prebivalstva Evrope, kaže
Hersch na tako občutno nazadovanje naravne
narasti prebivalstva, da se blizu v nekaterih dr-
žavah ničilo. V Angliji in Novo-juznem Walesu
je znašal prirastek 1905 že 12 pro mille. Ta pri-
rastek je padel od leta do leta. Leta 1929 so za-
znamovali le 2,9 pro mille prirastka. Za Nem-
čijo so bile odgovarjajoče številke 14,4 in 5,3
pro mille. Stalno nazadovanje naravnega pri-
rastka pa ni obvarovalo obe državi pred brez-
poselnostjo. Nasprotno je jačja in daljša, kakor
v vseh drugih državah.

Potem, ko je profesor Hersch preiskal ve-
čino držav, je prišel do zaključka, da ni vredno
omembe, da bi povzročila nečuvna in brezposel-
nost, pod katero trpe države z zapadno civili-
zациjo, prehitra narast prebivalstva. Ako mi-
slimo na bodočnost, ne moremo računati s pre-
velikim prirastkom prebivalstva, ampak bo na-
stopilo stalno stanje ali pa skoraj gotovo še na-
zadovanje.

Za Japonsko je dokazal naš tamkajšnji so-
trudnik, da ni ta dežela preoblikovana z ozirom
na gospodarske pogoje. Ako pa vpoštevamo do-
tok korejskih delavcev več let sem, mora veljati
Japonska danes bolj za vseljevalno kakor pa za
izseljevalno deželo.

Edina država, v kateri tvori to mnenju
profesorja Herscha število prebivalstva bistven
svorok brezposelnosti, je Italija. Toda tudi v
tej državi, kakor v vseh ostalih deželah z za-
padno civilizacijo, se nagiba naravni prirastek
k oslavljenju. Leta 1914 je znašal prirastek 12,6
pro mille, leta 1929 pa je padel na 9,2 pro mille.
Važen je v tem pogledu tudi zastoj vseljevanja
in povratek izseljencev, ki so pred veliko leti
zapustili domovino.

Naj bodo zaključki z ozirom na Italijo
kakršnikoli, je Hersch mnenja — mogoče v na-
sprotju s svojo lastno miselnostjo —, da vpliva
stalno nazadovanje prebivalstva prej na postrit-
ve začasnih kriz nadprodukcije in brezposel-
nosti, kakor pa na njihovo omejitve. Pojavnosti
bi bilo treba, v katerem slučaju — če ne v obeh
— ima prav ta strokovnjak, bodisi, če zatruje,
da je brezposelnost v Italiji deloma posledica
preoblikovanosti, bodisi, če napravi splošni za-
ključek, da je točasno protislovje v razvoju
produkcije, ki izredno hitro narašča, in med
prebivalstvom, čigar narast v zapadnih deželah
skoraj pojenjuje.

Mogoče obstoja jedrske vprašanja v razde-
litvi prebivalstva: na eni strani na različne go-
spodarske panoge posamezne države, na drugi
strani v razdelitvi na različne države odn. de-
žele. Kakšne pomanjkljivosti izkazuje položaj
sedanjega mednarodnega delovnega trga v de-
mografskem pogledu? S tem vprašanjem se bo
moral pečati mednarodni urad dela in mu v
bližnji bodočnosti posvetiti posebno pažnjo.

Sport Škoti

Jutri na igrišču Ilirije ob 17.45 Hajduk v Ilirijo.

Predtekma s Svobodo.

Tako namreč lahko imenujemo Hajdukovce
radi njih lepe kombinacijske igre. To, kar so nam
prešlo nedeljo pokazali v tekmi proti Primorju, ni
samo nogomet, temveč je že čisto klasična igra,
s katero so dosegli prve učitelje kombinacijskega
nogometa, Škote. Le malo je klubov v Evropi, ki
so v stanu pokazati tako nogometno igro, kakor
so to napravili hajdukovci v tekmi proti Primorju.
Zatorej Ilirijo ne čaka ravno lahka naloga. Ni
upati na zmago, igralci morajo poizkusiti doseči
samo dober rezultat. Vse drugo pride potem sa-
mo ob sebi.

Cepprav smo nazvali Hajdukovce z najbolj
častnim imenom, ki si ga more pridobiti nogomet-
no moštvo, vseeno niso nenadkriljivi. Njihova igra
je dovršena, brez napake pa ni, igrajo premalo
energično. Radi tega škotski način igranja izgub-
lja prišaste. Za zmago je danes potreben drug na-
čin igre. Ne samo kombinacije, temveč vse akcije
morajo biti usmerjene naravnost na gol. To pa Haj-
duk prešlo nedeljo ni pokazal. Kombiniral je tako
dolgo, da je nasprotnika izčrpal, šele potem so po-
kusili streljati. Zato tudi Hajdukova zmaga ni tako
visoko izražena, kakor bi lahko bila.

Radi tega pa tudi Ilirija ni brez upanja na
zmago. S pravilno taktiko lahko doseže lep, celo
uspešen rezultat. Vse pa zavisi od načina igre.
Domači igralci ne bodo smeli nasesti trikom in se
pustiti izčrpati s kombinacijami. Hajduk naj
kombinira, do strela pa ne sme priti. Vsak igralec
bo moral biti skrbno pokrit. Pri vsem tem ne sme-
mo pozabiti, da so tudi Ilirijani v pogledu kombi-
nacijske igre tiči. Tudi oni so s svojimi potezami
že dostikrat zadivili gledalce. No in zakaj ne bi
dobro zaigrali tudi v nedeljo. Saj morajo precej
popraviti. Svoje prišaste morajo končno tudi en-
krat nagraditi z lepo igro in s tem popraviti vse
slabe rezultate zadnjih nastopov. Škodoželjni jeziki
sicer že danes napovedujejo dež, toda Ilirija ga
ne rabi, škodoval pa tudi ne bo našim igralcem!

Domače moštvo nastopi v iati sestavi, kakor
v nepozabni tekmi proti Concordiji. To pot kril-
ska vrata, ki nastopi v sestavi Oman, Unter, Po-
gačnik, gotovo ne bo zakrivila eventualnega po-
raza. S svojo borbenostjo bo potegnila za seboj
tudi ostale dele moštva, tako da bo vse moštvo
igralo požrtvovalno. To je pa ono, kar vsi pri-
čakujejo od našega prvaka. Igra bo pa gotovo iz-
redno lepa, kajti obe moštvi bosta pokazali vse
svoje znanje. Gotovo je, da ne bodo belo-zeleni
gledali umetnosti gostov, pokazali bodo tudi oni,
kaj znajo. Znano pa naši tudi nekaj. Posebno teh-
nično znanje je pri nekaterih igralcih belo-zelenih
na precejšnji višini. Kar pa manjka, bodo morali
pač nadomestiti z elanom. Tekmo bo vodil zagreb-
ški sodnik Podaupsky. Ker bo igra igrana fair, ne
bo imel ravno težkega etališa.

V predtekmi se pa predstavi našemu občin-
stvu kombinirano moštvo prvaka Ljubljane, Svo-
boda. Nasprotnik Svobode bo tudi kombinirano
moštvo Ilirije, ki po znanju gotovo ne zaoestja
dosti za prvim moštvo. Saj bo nastopila krilska
vrata, katera je igrala že v prvem moštvo. Na
mesto srednjega krilca nastopi naš najpomolarnj-
ši igralec — Gabe — Zupančič. Od petih bratov,
ki so vsi igrali dolga leta v prvem moštvo, je naj-
uspešnejše nastopal ravno Gabe. Kajti ko je on za-
pustil moštvo, je Ilirija nazadovala in še do danes
ni prišla do stare veljave, katero so ji priborili naj-
več ravno bratje Zupančiči. Zato bo tudi predtek-
ma izredno zanimiva.

FOTOAMATERJI!

Vse fotopotrebščine dobite
v Jugoslovanski knjigarni
v Ljubljani
Zahtevajte cenik!

Pravni nasveti

Okno v steni. J. T. K. — V svoji hiši imate
na sosedov vrt hlevsko okno običajne velikosti.
Vprašate, če smete to okno povečati odnosno če
je sosed upravičen na svojem vrtu to okno za-
staviti s kakim prizidkom na Vašo hišo. — Če
se nahaja omenjeno hlevsko okno v zidu že nad
50 let, potem ste si pridobili lastno pravico
in Vam sosed ne sme odvzeti niti luči niti zraka
pri tem oknu, t. j. sosed Vam tudi na svojem
svetu tega okna ne sme zazidati. Če pa Vi to
okno povečate, potem bi sosed smel to okno, v
kolikor se je povečalo, na svojem svetu zasta-
viti.

Kopanje vodnjaka. B. A. L. Kopati hočete
zase vodnjak in vprašate, kako daleč mora biti
od sosedovega vodnjaka. — Na svojem svetu la-
hko kopljete vodnjak, kjer se pač vam zdi za to
prostor najbolj primeren; paziti morate le na to,
da bi se s tem sosedovemu zemljišču ne delala
škoda.

Tudi naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-
ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in do-
bate razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zju-
traj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.
Telefonska številka 3030.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službo dobe

Dekle
delavno in pošteno, va-
jeno vsega dela, dobi
službo v vili. Ponudbe
pod »Ljubljana« št. 8062
na upravo »Slovenca«.

Iščeta se za 1. avgust, za
malo rodbino na Sušaku
dve dekletki kot

kuharica in sobarica
ki bi opravljali vsa hišna
dela. Začetna plača 400
in 350 Din. Upošteva se
samo dekleta z dobrimi
spričevali. Naslov se dobi
v upravi »Slovenca« pod
št. 7933.

Dekle
ki ima veselje do šivanja
in bi za oskrbo pomagala
v gospodinjstvu, sprejme
šivilja. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 8092.

Plačilno natakario
perfektno, sprejme takoj
Hotel »Tivoli«.

Službo dobi
pridna in poštena deklica
za pomoč gospodinjji — s
1. avgustom. — Ponudbe
pod šifro »Gostilna in
trgovina« št. 8025.

Učenca
pridnega, poštenih star-
šev, sprejme trgovina me-
nana blaga v Ljubljani.
Ponudbe na upravo »Slo-
venca« pod »Hrana, sta-
novanje v hiši« št. 8079.

Mesarja-prekajevalca
dobra, z dobrimi spriče-
vali, se sprejmeta. Samo
ustmeni dogovor. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 8038.

Vajenke

za šiviljsko obrt sprejme
salon Rodič, Miklošičeva
cesta 10, Ljubljana.

Službe iščejo

Dekle z dežele
izučena šivilja, vajena tu-
di vseh hišnih del, želi
službo najraje v trgovini.
Poizve se Tržaška c. 19
v pekarni.

Za pekov. pomočnika
ki bo ta mesec prost, išče
učni mojster zaposlenje.
Je mlad, krepak in čedne
zunanosti. — Naslov pod
št. 8024.

Lesni manipulant
oziroma prevzemalec lesa,
ali skladiščnik, dobro iz-
vežban v lesni trgovini,
išče službo pri dobrem
podjetju. — Naslov pove
oglasni oddelček »Sloven-
ca« pod št. 8070.

Stanovanja

Stanovanje
v novi hiši na Dolenji Pi-
rošici pri Cerzejah, se
odda skoraj brezplačno.
Martin Pleterški, Cerklje
ob Krki.

Stanovanje
2-3 sobno s pritliklinami
v Mariboru išče stranka
brez otrok. Ponudba na
upravo »Slovenca«, Mari-
bor, pod »Boljša stranka«.

Berite
»Slovenca«
in oglašujte v njem!

Vnajem

Krasen salon
za klube ali društva od-
da ceno Hotel »Tivoli«.

Lokal

pripraven za pisarno ali
trgovino, na zelo promet-
ni cesti, se odda. Naslov
v upravi lista pod 8074.

Večjo trgovino

z mešanim blagom, v pro-
metnem in industrijskem
krajju na Gorenjskem, od-
dam takoj ali pozneje v
najem. Prevzeti bi bilo
nekaj zaloge. Trgovina se
sestoji iz dveh trgovskih
lokalov, velikega skladi-
šča in dveh klet. Na raz-
polago je stanovanje s
kuhinjo. Odda se zaradi
bolezni. Cenjene ponudbe
na oglasni oddelček pod
»Jako rentabilno« 8067.

Lokal
se odda. Poizve se: Ga-
lusovo nabrežje 17/L.

Pisarniške

prostore:
obstoječe iz treh do štiri-
h prostorov čestne ali
parterne v centru mesta
išče zavaroval. družba
za takoj ali najkasneje za
1. november. Pismene po-
nudbe na upravo lista
»Slovenec« pod značko
»Stalno« št. 8089.

Prodamo

Wanderer limuzino
malo, prodam ali zame-
njam z večjim. Naslov pri
upravi »Slovenca« pod
št. 7937.

1400 kom. vrčkov
lepih, po 5 do 6 Din —
prodaja Hotel »Tivoli«.

Pohištvo

Črešnjeve spalne opreme,
lepo politirane in garanti-
rane imam za prodati. —
Ivan Mrhar, mizar, Sta-
nežice, Št. Vid nad Lj.

Šivalne stroje
(Singer) Rabljene, spec.
Overlok 2 niti (versenk-
bare) Pfaff šivalni stroj
nov, in več pletilnih stro-
jev prodam. — Tovarniška
ul. 27, Moste.

Pava
5 let starega ceno pro-
dam. Schein Stefan, Je-
zero p. Preserje.

Spalnica
politirana, trda in kuhinjs-
ka oprava radi selitve
tudi posamezno ceno na-
prodaj. Cankarjevo nabr.
3/L, vrata 4.

Razno

Premogovnik Oplenec
pri Arandjelovcu v Srbiji
sprejme več delavcev ru-
darjev, v prvi vrsti ne-
oženjenih.

Kopalne obleke
od 45 Din naprej Vam
nudi »LUNA«, Maribor,
Aleksandrova cesta 19.
Poštna naročila točna.

Vino

rdeče in belo, prvovrst-
nih zlahtnih trt, čistega,
finega okusa, nudi vino-
gradnik po prav ugodni
ceni. V zamenjavo kupi
drva ali žaganice ¾ in 1.
Naslov v upravi pod št.
7970.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti
kurjim očesom: CLAVEN
je mast

Dobite v lekarnah, dro-
gerijah ali naravnost iz
tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK
lekarnar — SISAK
Varujte se potvorb

Debele

luskinaste otrobe

kupite najceneje pri trdk
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Županstvo občine
Breg pri Ptuj
razpisuje mesto popo-
noma izurjenega
občinskega
tajnika
Prošnje vložiti do 31. jul.

Srečke, delnice,
obligacije
kupiše Uprava »Merkur«,
Ljubljana - Selenburgova
ulica 6, II. nadstr.

Posestva

Dve parceli
po 700 m² prodam po
ugodni ceni. Vrt popolno-
ma urejen. Izve se Černe-
tova ulica 32, I. nadstr.,
Ljubljana 7.

Enonadstropno hišo
v kateri je gostilna in tr-
govina, na prometnem
krajju, prodam. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 7887.

Posestvo
obstoječe iz enonadstrop-
ne hiše z gostilno, gospo-
darskega poslopja, sado-
nosnika in njive, blizu
Ptuja takoj prodaja Franjo
Brus, Budina št. 13, pošta
Ptuj.

Lepa enonadstr. hiša
z velikim vrtom, v Ljub-
ljani, ki se obrestuje po
8½%, se prodaja. Naslov
pri upravi »Slovenca« pod
št. 8059.

Pouk

Čamernikova
šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36
(Jugo-avto). Prva oblast.
koncesionirana. Prospekti
št. 16 zastoj. Pišite ponil

Christofov zavod
vpisuje ves julij vsak dan
dopolodne in popoldne na
Domobranski cesti 7/L. —
Vpisnina 20 Din, meseč.
šolnina 120 Din.

Za slaščičarje

Najfinejša nougat masa in modelir marcipan, kilo-
gram po 60 Din, nudi tvrdka
FRAN DOLINAR
Poljanska cesta 19, Ljubljana.

Prva celotna izdaja! Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešcrna

Zbrano delo

Cena Din 40—, elegantno vezana Din 55—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Opozarjamo na »Mali oglasnik«

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Zalostnega srca naznanjam pretužno vest, da je moj pre-
ljubljeni soprog, gospod

Anton Vivot

mesar, gostilničar in posestnik iz Mežice

dne 16. julija 1931 ob pol 21 v svojem 45 letu po dolgotrajni,
mučepolni bolezni, previden s svetotajstvi, v Gradcu bogu-
vdano umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne
19. julija 1931 popoldne v njegovem rojstnem kraju v Laškem.
Maše zadušnice se bodo brale v Mežici in Laškem.

Mežica, dne 17. julija 1931.

ZALUJOČA SOPROGA

Pohištvo
priprosto in najmodernejše Vam auidi tvrdka
po izredno nizki ceni
KREGAR IN SINOVA
Št. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvora

† V globoki žalosti javljamo pretužno
vest, da nam je preblagi brat, svak,
stric, gospod

ANTON VIVOT

mesar in gostilničar v Mežici

po težki operaciji umrl v Gradcu, dne
16. julija 1931.

Pogreb preblagega pokojnika se bo
vršil v Laškem v nedeljo, dne 19. julija
ob pol 17 popoldne.

V Laškem, dne 17. julija 1931.

Žalujoči **FRIDERIK in MARIJA VIVOT**
in sorodniki.

ZAHVALA vsem, ki so nas ob pre-
rani smrti naše mame

Jerice Gerlovič

tolažili. Posebno se zahvaljujemo sosa-
novalec mestne hiše na Jegličevi cesti
za poklonjeno cvetje, kakor tudi častiti
duhovščini in gg. pevcem, in vsem, ki ste
jo spremlili na njeni zadnji poti. Zadu-
šnica se bo brala 20. julija 1931 ob 5.30
v cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

Ljubljana, dne 16. julija 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Vsem, ki ste spremili na zadnji poti našo dobro sestro, teto in svakinjo,
gospodično

Katarino Hafner

posestnico in trgovko

izrekamo pristrčno zahvalo. Posebno vsem ljubim sorodnikom, prijateljem,
čč. duhovščini, »Sokolu«, gasilcem, pevcem in godbi za ganljiv način počastitve
spomina naše nepozabne.

Ohranite jo v dobrem spominu!

Škofja Loka, dne 16. julija 1931.

Žalujoči ostali.

Otfrid v. Hanstein: 92

Strahotno potovanje na luno

Divje so vse križem kričali, Korus in Američan
pa sta se valjala po tleh in se borila.

Čim bolj sta tulila, tem bolj prostaški, tem bolj
pocestni so postajali njuni izrazi. Očividno so vsi trije
pozabili, da so olitani ljudje.

Naenkrat pa pogleda Egon, ki se je še najbolj
vedel obvladati, na kupček na tleh: Zelo zelo se je
zmanjšal. Zadrli se je nad pretepačema: »Za vraga,
mirujeta vendar!«

Tresoč se po vseh udih, ves škrlaten od togote,
pograbi kupček in ga vrže skozi vrata v zatvorno cev,
nato pa si da opraviti pri nekem vzvodu. Še nekaj
časa, pa glasovi utihnejo. Bojevit petelina čepita na
tleh; obleke sta si strgala s teles, zdaj pa vsa znojna
buljita drug v drugega, ne da bi mogla razumeti, kaj
naj vse to pomeni. Končno reče Korus: »Kaj se je pa
vendar pripetilo?«

Egon se smehlja spusti na zofo. »Pozabita, kar
je bilo, jaz sem vsemu kriv.«

»Zakaj Vi?«

»Razložite nama!«

»Imeli smo čisto navadno kisikovo omotico.«

»Kisikovo omotico?«

»Povedal sem vama, da sma našli čisti kisik. Ke-
pa je obležala na tleh, ko je mene premagal spanec.
Električna toplota mrzne kabine pa tudi naša telesna
toplota je začela zmrznjeni kisik počasi pretvarjati v
plin. Plin se je kajpada razširil po kabini; zraku je
prej že zmanjkovalo kisika, zdaj ga je bilo pa naen-
krat preveč. Kisik je za življenje neizogibno potre-

ben, v prevelikih količinah pa vpliva na človeka
skrajno dražljivo. Mistru All Rightu se je kaj vselega
sanjalo, pa se je smeje prebudil, in midva sva mu
pomagala. Zato smo torej bili najprej razposajeno ve-
seli, nato se razburjali bolj in bolj, ker so postajali
pač dražljaji hujši, in prišlo je tako daleč, da smo se
psovali in pretepali kakor pocestni paglavci; saj se
podobne stvari vedno zgodijo, če se ljudje ne morejo
več obvladovati. Še sreča, da sem bil toliko pri za-
vesti in sem opazil pojemanje kisikove kepe in jo
odstranil.«

Korus strme dostavi: »Midva bi se bila najbrž do
mrtevga pobila.«

»Morda, pa umrla bi tudi brez tega. Preveč kisika
bi nas končno omamilo in prav natančno tako zadu-
šilo kakor premalo kisika.«

Zopet so se smejali, toda topot lepo spodobno, in
si podali roke.

»Zrak je zdaj kar izboren.«

»Aparat ima zdaj zopet pravilno zmes, pa deluje
kakor treba.«

Američan je sedel na zofi. »Čudno, prav nič več
nisem truden.«

»Zato, ker smo se v ozonu okopali.«

Korus si je lase odstranil s čela. »Potem pa dol-
gočasno spanje kar pustimo! Doktor, počastite nas z
dobro kavol!«

»Izjemoma naj bo, začeti moramo namreč tudi
s toploto varčevati. Dva akumulatorja imamo, pa je
eden že skoraj prazen. Saj smo pa tudi doslej toploto
uprav razsipali.«

Korus se veselo zasmije. »Kaj za to, saj zdaj smo
rešeni, ne?«

»Zaenkrat nam je smrt samo preložena.«

»Kaj se to pravi?«

»Doživeli smo isto kakor človek, ki je šel iskat
jajce, pa je našel pečeno ščuko.«

»Stvar nama morate natančneje razložiti!«

»Zakaj pa ne. Da se sploh moremo vrniti na
zemljo, nam je treba vodika in kisika. Da bom vodik
našel, sem pričakoval, čisti kisik nam je pa nebo po-
darilo. Gospoda, ta dar je neizrekljivo dragocen, kajti
jutri bi na zopetnem potovanju porabili zadnje tri
bombe, v nekaj dneh bi bil pa tudi zrak v kabini po-
kvarjen, ker ga radi pomanjkanja kisika aparat ni
več obnavljal.«

»Torej smo vendarle rešeni?«

»Zaenkrat pač. Vsaj dihal bomo lahko. Če se
pa še moje upanje uresniči, da je vse, kar imamo v
nahrbtnikih, čisti kisik, potem ga bomo imeli kar
dosti. Lahko bomo sproti bombe polnili, dobro pa
tudi vemo, da ga je v žrelu na drugi mesečevi poluti
toliko, da se bomo lahko vedno zalagali.«

»No torej, kaj pa hočemo še več?«

»Vidimo, da smo zopet nekaj odkrili: V hišah,
ki ne propuščajo mraza, ljudje na mescu lahko živijo,
ker je dosti zalag zmrzlega kisika!«

»Ali pa se bomo mogli tudi odpeljati?«

»Ne, ker stroji naše rakete uporabljajo pokalni
plin, eksplozivno zmes vodika in kisika. Ako tega pli-
na ne dobimo, moramo ostati tukaj.«

Korus brezskrbno odgovori: »Bomo pa napravili
na mesecu naselbino.«

»Egon pa ga skoraj trpko zavrne: »Dokler bo kaj
živeža. In kakor smo doslej gospodarili, ga bo kveč-
jemu še za dva do tri tedne.«

Korus skomigne z rameni. »Včeraj tri dni — da-
nes tri tedne — mislim, da nam še ni treba obupa-
vati. Gospoda, izborne kave vendar ne bomo pustili,
da bi se ohladila!«

»Ljudska knjižnica« iz založništva Jugoslov. knjigarn v Ljubljani: 23. zvezek: Savinec; 24. zvezek: IZBOD GOLICE, 80 Din, vez. 42 Din; 25. zvezek: SINKLEWICZ: NA POLJU SLAVE, 23 Din, vez. 40 Din; 26. zvezek: CONAN DOYLE: IZGUBLjeni SVET (The Lost World), Roman (je slikami), 24 Din, vez. 32 Din; 27. zvezek: REIMUNICH: ZAGORIŠKI ZVONCI, Slavica, NA SINAJ 30 Din, vez. 42 Din; 28. zvezek: BRACKEL: CIRKUSKI OTROK 28 Din, vez. 40 Din.